

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 35

Maribor, dne 22. marca 1912.

Letnik IV.

Naša mornarica, naš jug in mi.

Trst, 21. marca.

Tukaj v Trstu je danes zelo živahno. Sicer je v tem procvitajočem trgovskem mestu vedno dovolj hrupa in šuma, toda danes visi nad tem velikomestnim življenjem in vrvenjem nekaj svečanega: naša mornarica praznuje danes velik, pomemben dan. In njena moč se bo danes povzdignila za eno silno enoto, pridružil se ji bo drugi dreadnought „Tegetthoff.“ Od vseh strani države so prihiteli tisoči gostov, da prisostvujejo v veličastni slavnosti. Že koj v ranih jutranjih urah je opazovati ob obali izvanredno življenje. Svečani akt splavbe novega morskega kolosa je določen na deveto uro predpoldne. Precej pred določeno uro pa že hite od vseh strani odlični gostje k slavnostnemu prostoru, zastopana je zlasti aristokracija, politika in diplomacija. Iz bližnjih krajev je prišlo seveda tudi na tisoče priprostega ljudstva. In mesto je v zastavah, ravno tako so tudi vse ladije in čolni v luki bogato okrašeni. Precejšen oddelk naše vojne mornarice, ki je tudi priplul, da sprejme najmlajšo tovaršico v svojo sredo, leži mirno tam zunaj v morju in se postavlja s svojo gala-obleko. Ves vzduh, vsa sreča so prenapolnjena z velikim pričakovanjem.

Nj treba nikake posebne patriotske gorečnosti in človek je lahko popolnoma odtujen militarističnemu navdušenju, vendar danes čuti nekaj posebnega, njegovo duševno razpoloženje je nekako vzhicheno. Tudi na Slovenca, sploh na Jugoslovana, ki se ne vda nikakim fantastičnim iluzijam, ampak si predstavlja bodočnost zgrajeno na realni sedanjosti, napravi današnji dan globok vtis. Je to tudi povsem umevno.

Ko je pred šestimi leti Anglija spustila svoj prvi dreadnought v morje, tedaj se je obrnila pozornost celega sveta na angleško mornarico in splošno je bilo mnenje, da je napočila za razvoj vojnega brodarstva nova era. Domnevanje in sklepanje je bilo pravilno. Vseh pomorskih držav, ki imajo kako besedo v svetovnem koncertu, se je lotila pravega tekmovalna strast in vsaka hoče drugo v zgradbi morskih kolosov prekositi. Tudi Avstro-Ogrska se je spustila po svojih skromnih močeh v to tekmo. V

pričetku je sicer dalje časa samo začudeno gledala, toda počasi je uvidela, da ne sme držati rok križem, če noče biti potisnjena med staro šaro. Merodajni krogi so spoznali, da je neobhodno potrebna kreпка, primerna mornarica, če hočemo obdržati nad Adrijo ta vpliv, kakor ga imamo sedaj, ki je za nas življenjskega pomena in pred približno tremi četrti leta smo prisostvovali krstu prvega avstrijskega dreadnoughta „Viribus Unitis.“ Danes dobi ta morski velikan svojega „neustrašnega“ tovariša. Ni to v primeri z drugimi državami Bog ve kaj, a za naše razmere zadostuje in nas Jugoslovane mora navdajati s tihim zadovoljstvom. Ne da bi zagrešili kako neodkritičnost, lahko tudi danes rečemo, kar se je sicer povedalo že pri neštetihih prilikah, da je naša bodočnost mogoča samo v okvirju avstrijske monarhije. Naš obstoj je tesno spojen z obstojem Avstro-Ogrske. Kakor pa priznajo vsi resni politiki in to zlasti v zadnjem času, je prihodnost naše države na jugu, ob Adriji. Vsak korak, ki okrepi tu našo pozicijo, moramo zato samo pozdravljati in zato se veselimo tudi novega dreadnoughta. Vemo, da je v tem silnem in ponosnem morskem orjaku mnogo ljudskega znoja, da so ogromni milijoni, ki jih je stal, izžeti po večini iz žuljev širokih ljudskih mas, toda vemo pa ravno tako, da je militarizem nepopisno zlo in vsečloveško gorje, ki se ga pa s topim negiranjem ne da odpraviti. Hočeš nočeš moramo nositi to breme in če vidimo, da se naše neodpravišive žrtve vporabljajo pametno in z namenom, zasigurati nam možnost mirnega in plodonosnega obstoja, potem moramo biti potolaženi in zadovoljni.

Za nas Jugoslovane pride v poštev še en moment: Razvoj našega ljudstva ob Adriji je prav lep in razveseljiv. Če prav so natrli tujcev, zlasti Nemcev, silni, vendar se nam ni treba vdajati pesimizmu. Samonikla moč avtohtonega ljudstva, ki biva na svoji rodni grudi, živi z njo v ljubezni in črpa iz njene nevsahljivosti, je tako silna, da je ne zlomi oholost privrženega tujca. Zato smo mi trdno prepričani o bodočnosti Jugoslovancev ob Adriji, o jugoslovanski Adriji. Če se pa težišče države vedno bolj nagiblje na jug, je naravna posledica, da zavzema oni narod, ki prebiva na jugu, vedno odličnejše in važnejše mesto v krogu drugih narodov. Ves naš politični razvoj kaže tedaj na to, da Jugoslovani ne bodo več — mnogo se je sicer že spremenilo — samo

numerus v številu avstrijskih narodov, ampak odločujoč činitelj. To spoznanje mora v nas še bolj vtrditi prepričanje, da je naše eminentno življenjsko vprašanje: enotna in tesna politična organizacija. Le potem bo imela naša beseda zaslombo, ki je potrebna, le potem bomo zavzeli mesto, ki ga nam pripravlja naravni razvoj.

„Tegetthoff.“

Danes dne 21. t. m. so tedaj spustili v tržaški ladjedelnici „Stabilimento Tecnico Triestino“ v morje našega drugega morskega velikana, bojno ladjo, ki nosi ime slavnega zmagovalca pri Helgolandu in pri otoku Višu.

Veličastnemu slavlju so prisostvovali nadvojvoda Franc Ferdinand s soprogo in otroci, nadvojvoda Leopold Salvator s soprogo nadvojvodinjo Blanco, ki je prevzela funkcije botre, nadvojvodinja Marija de los Dolores in Marija Immakulata, princ Lichtenstein s soprogo, princezinjo Elizabeta, nadalje mnogi zastopniki oficijelnih in neoficijelnih krogov Avstrije. Iz vseh delov Avstrije so prihiteli odlični gostje, visoki cerkveni dostojanstveniki, visoki zastopniki vojaštva in mornarice in drugi državni funkcionarji, da prisostvujejo tej veličastni slovesnosti. Vsa javna poslopja, razporejena v okolici, so bila okrašena z zastavami. Roz vseh ladij, ki so vsiđrane v luki, vihrajo ponosne zastave.

Pred ladjedelnico postaja tim živahneje, čim bolj se bliža 9. ura. Kmalu po 9. uri se je pričelo cerkveno blagoslovljenje. Ob 9. uri 45 min. sta dospela nadvojvoda Franc Ferdinand in Leopold Salvator z obiteljima in s spremstvom na krovu ladje „Lacroma“ pred ladjedelnico. Zagrmeli so topovi v pozdrav, visokim cesarskim gostom in zasvirala je vojaška godba. Visokim cesarskim gostom so bile najpoprej predstavljene častne dame, odposlanstvo mesta Maribora, na čelu mu župan, in zatem upravni svet ladjedelnice. Nato gredo visoki gostje v spremstvu mornariškega poveljnika med sviranjem cesarske himne skoz gost špalir visokih vojaških in drugih dostojanstvenikov k dvornemu paviljonu, med tem ko so visoki cerkveni, vojaški in državni dostojanstveniki zavzeli sedeže v tribini.

V tem času so novi ladiji odstranili zadnje opore. Po dovršenem cerkvenem blagoslovljenju po vojaškem škofu Bieliku javi poveljnik mornarice prestolonasledniku Francu Ferdinandu, da je ladija za

PODLISTEK.

Trlje na murskem poli.

(Konec.)

Pri čiščenju so trlice delale močen skakodvni glas, kak da bi trije mlači mlatili. Takši glas se je čulo daleč na okoli.

Doklič blo pozdrje v rokovati, trlica ne davala glasa, pač pa je trlja močno trpela. Očiščeno predivo so nosile v snop „püšel“, devale so je na vs križ, eno kres drugo, kak popipan len.

Moška sta v pečnici zakürila, nastavila droge po pečnici, na nje nadevala lena, pa sta ga začela stüšiti. V pečnici je veka vročina, pasko sta mogla meti, jako pasko, ka se jima len ne vüžgo. Posüšen len van je tak žgeči, ka süšač ploska s šakami, dere ga obrača. Malo je ali treba, pa se vüžge. Nevarnosti ravno ne, če se vüžge. Pečnica je na varnen kraji, pa voda je pripravljena.

„Fenek, idi po trlje!“ se zglači starejši, „len bo tičas süh.“

„Hoj, trlje, hoj, len je süh, stante, pa hote trt.“ Hitro so ble na nogah. Ležale so oblečene, pa so ble najnok k redi. Popevale so pojdoč, ka je letjo hrüm po vesi. Stukle so si točaje rokovati, pa so začele tretji.

„Bog nan pomagaj!“ je rekla ena, pa se je začelo votlo bliskanje.

Süšača sta skrbela, ka blo skos zadosti sühega lena.

Na kunci ene strani je bijo zložen že celo sühi len, poleg bo po kolih razprostrti že skoro sühi. Na drugoj strani se je sirovi len pridevo. Na pol sühi len je süšač vajeno pogno drugemi, da ga popunoma posüši, sam pa si je nadevo sirovega.

To blo sitno delo. Vročina bla veka, pasko sta mogla meti na ogen v pečnici, pa na kolih. Sunce je

pripekalo, dim jima je po nevugdnem vetri siljo v oči, ka so jima skoze tekle.

„Naša grofa (grofe so imenovala trlje süšače, zato se je tudi pečnica pravila „grač“ v smešnem pomenu) se že pa jočeta. Sta hodila na sprevod, je keremi žena vmrla?“

Tak so jima zafrknule trlje.

„No ti klepetülka, le pasko mej, ka rokovati ne pretgaš! Pa ve se tak preveč ne siliš. Tunčika je že dvakrat prišla po len, ti pa še skos žüliš tisto, ki si jo včera odnesla.“

„Ti zasükani püci ti, kaj lažeš! No pove ti, Tunčika, resnico!“

„Kaj te se tako stükali, le pasčimo se, falati do glijđaj tü!“

Tak je šlo napre. Včasi sta „grofa“ süšača trljan kaj, včasi pa so trlje jima kaj frknole. Zamerili si neso. Vse blo veselo.

Ob dvema po punoči prinese gospodinja prvi zajtrk: pretopleno mleko. Večer se je postavila „bela žüpa“ mleko k tihemi ognji. Cigleno farbo je dobila, pa jako flobor tek. V skleda se je narezo beli kruh, ki je v mleki razmočen trljan dobro zalego. A zaj bi pač že aavo žele meti.

Ob sedmih bo drugi zajtrk: žganica, beli kruh, pa dobro pogačo na kvasi.

Jako pasko so mele trlje, gđa so mlaci odišli k zajtrki. Poskrile so jin eipe, ka sta je Bog zno kak dugo iskala. No, nekaj sta zamüdila, pa počinola sta si. Tüdi mlaci jako zaran stanujejo, pa saki den.

Ob desetih bla jüžina. Gospodinja je prnesla „falate.“ Malo menši, kak je vsakdanjega krüha kolač pšeničaka, se je prerezo na štiri dele, „falate.“ Takši falat je dobila vsaka trlja.

To se je prav šegavo gödilo. Kakpada, tü tak, tan malo drugači, jedro pa „falati“ so bli povsodik zrok tote šegavosti.

Ednok sen vidjo, ka se je to tak gödilo. Čeh je neso zastavo, za jin sta šle dve ciganici. V koši sta

nesla falete, v rokah pa veke pütre dobrega vina. „Ciganice, ciganice!“, zakričijo trlje. Nobena ni trla več, gledale so kaj bi to pomenilo. Zgledale so falete, pa so hitro znale, pri čen da so. Ciganice čejo smhknoti mimo trlj, trlje pa vse okoli jih.

„Falati so naši, ciganice bi nas je rade vkrale, vino nan je poslala vrla gospodinja, ciganice bi ga rade odnesle svojin ciganon. Ge sta naša grofa, ka mo je zvezali?“

To blo stükanja, doklič se ciganice neso vdale. Zaj še-le sta začele falete davati. To je šlo po redi, od prve do zadnje trlje. Ena ciganica je trlji dala falat, vse so gledale, kak veki, pa kak visoki je, in druga pa joj je natočila veko krožo, ali pa srablivec vina.

Trlje so zapopevale prilično popevko joj na zdravje, una pa je krožo spraznila. Tak je šlo do zadnje trlje. Pri vsakoj so zapopevale drugo popevko.

(Te še naši lüdjje neso poznali pesni, samo popevke so popevali. Dere so začeli bol knjige šteti, pa več pesni najšli v njih, so odkraja pospitaleti: kakšo vižo ma kera. Za tem so razločevali „popevke pa pesmi.“ Po-pev-ka je bila pesem, ki se je popevala. „Pev“ pomeni ali vižo ali melodijo. Pesem „po pe-“ je bila popevka. Čudno, da ima književni jezik „na pev.“ Po-pev-ke mamo, na-pev-k pa ne.)

Vso te je dugo trpelo. Kak so bli pä lüdjje gučeči. Drugo za jüžino neso dobile. Vsaka je nekaj falata bojela, drugo si je neda večer dumu, ali pa je bežala na pot, po keroj je kakši takši šo mimo, ali da se jemi je primerilo tak, ali pa, da sta si prle zgučala.

V neken kraji, pa ne na murskem poli — na murskem poli dobijo falete ob desetih predpodnevom — se je pri ten ena mrski znorila. Le malo še se je denilo, pa so šli gospod tehanj po svojo navadi peš na prifingo. Pridejo, pa grejo mimo trlj. Ena pribiži, jin vtekne falat v žep pa reče:

splovbo v morje pripravljena in nagovori gospo nadvojvodinjo Blanko tako-le:

„Vaša cesarska in kraljeva Visokost! S slavo venčan admiral, katerega ime bo nosila nova ladija na povelje vladarjevo, je nositelj najvzvišenejših tradicij avstrijskega vojnega brodograja, katero slavi današnji častni dan. Vaša cesarska in kraljeva Visokost naj blagovoli prevzeti krstno botrinstvo, v kar vam prinašam najspoštljivejšo zahvalo naše mornarice. In sedaj prosim Vašo cesarsko Visokost, da blagovolite izvršiti krst!“

Visoka gospa odgovori:

„Po cesarskem in kraljevem apostolskem Velikanstvu sem pooblaščen, da prevzamem krstno botrinstvo te krasne ladije. Ime v lovorikam zmagovčanega junaka admiral Tegetthoffa naj bo vodstvu, kakor moštvu te ladije v zgled in v vspodbudo k zvestemu izpolnjevanju dolžnosti v miru in tudi v vojski.“

Visoka botra pritiska nato na električni gumb in izgovori besede:

„Na najvišje povelje te krstim z „Tegetthoff.“

V tem trenutku se razleti šampanjska steklenica ob ladijini strani in botra izgovori še besede:

„Idi v valove in božje varstvo naj te vsikdar spremlja.“

Oči vseh so obrnjene na velikana, ki se je začel pomikati in v par trenutkih je zdrčel v peneče valove. Navdušenje občinstva je doseglo vrhunec, topovi raz ladij in citadele zagrmje in vojaška godba zavrira cesarsko pesem.

Naš novi morski velikan „Tegetthoff“ je zgrajen iz trdnega Siemens-Martin-jekla. Ladija je 150 metrov dolga, 27 metrov široka in sega 8,2 metra globoko v vodo. Obsega 20.000 ton. Oklop sam tehta 4500 ton. Topovi so v štirih oklopnih stolpih nameščeni. Veliki topovi zamorejo v minuti dvakrat ustreliti. Ladijo gonijo trije turbinski stroji z hitrostjo 22 morskih milj, premoga nosi 2000 ton in lahko prevozi po morju 2000 morskih milj, ne da bi ji zmanjkalo premoga. Posadka „Tegetthoffa“ šteje 950 mož.

Razredna loterija v Avstriji.

Hipoma in brez vsakega dolgotrajnega predpripravljenja se je pojavila vest, da namerava vpeljati Avstrija takozvano razredno loterijo. Kakšni nagibi so igrali, da se je vlada odločila vpeljati razredno loterijo?

V zadnjem času sicer ni manjkalo raznovrstnih nasvetov in projektov, s katerimi bi se naj zvišalo državne dohodke, a prav čudno je, da se razredne loterije nikjer niti omenilo ni. Sedaj se pa javlja iz parlamentarnih krogov sledeče: V finančnem ministertvu prav resno proučevajo načrt, vpeljati v Avstriji razredno loterijo. Že v najbližjem času bo vlada predložila parlamentu tozadevni zakonski načrt. (Se je že zgodilo.) Razredna loterija bo korakoma vpeljana na mesto obstoječe male loterije, ki bo tekmo nekaj let zginila, ko se bo videlo, da se razredna dobro rentira. Državna uprava bo upravljala razredno loterijo v lastni režiji. Mala loterija je vrgla Avstriji v pretečenem letu 14.500.000 K čistega dobička. Na Ogrskem je razredna loterija vpeljana že delj časa in sicer od leta 1897; dali so jo pa v zakup neki družbi, ki plača državi letno 2.400.000 K mitnine. Dobitka ima pa družba baje 1.29 mil. kron.

„To maš, Markec, falat, dober je!“

Gospod tehant so prinesli falat na prifingo. To blo smeha!

Kakše falate — kak veke, kak bele, kak visoke, se še je dolgo gučalo. Za to pa se je gospodinja pri tekoj skrbi še bojala. Kaj, če bi joj krüh spodletjo! Sram bi jo bilo.

No, to je naša gospodinja srečno prestala. Ciganice so ble pohvalene.

Za pa je mogla skrbeti za tečni obed. Pri obedu blo dosti jedi: župa, svinsko meso s tünke, pečena goska, štrikli, pečeno prase ali prolenki, pa še drugega več je prišlo na mizo. Vse je trljan teknolo. Trlja je gladovna, zato so ljudje pravili:

„Si gladoven kak trlja.“

Pa kaj ne bi! Od punoči pa celi dragi den žlepkati! Keko stokrat je s trličnjakom vudrla po rokavati, ka se joj je steplo celo truplo.

Zazvonilo je podne. Trlice so vtihnole, trlje so zmolile, djale pušle prediva na glavo, začele popevati, šli so k obedi.

V enoj vesi sta bli po dve pečnici, pa eden den po dvoje trlje. Po deci so zvohale, ge kera tere. Na pravile so malo dete „fačoka“, pa so ga enoj ali drugoj med obedon zakopale pod trlico, tak, ka se je le glava vidla. Kakpada same tega neso delale. Une so se pa učile jesti. Drugi so bli našuntani, ki so to napravili na mesto njih. To blo smeha! Zamerile pa si neso. Kak tote, so najšle tudi ove „fačoke.“

Po obedi se je začelo trtje pa veselje na novo. Keri je mimo šo, so mu zapopevale:

„Toti lepo gre, toti lepo gre, lepo, lepo na finge.“

Tudi tak so popevale:

„Pri toten gradi (sohi ali kozači), toten gradi veko veselje — pri oven gradi, oven gradi veka žalost je.“

Mala loterija bo bržčas še tudi v bodoče obstajala. Proti mali loteriji se bojevali, se pač pravi, skušati prekričati klopoteč v vinogradu. Mala loterija je pač nekaj odsev človeškega nagnenja do igre in špekulacije in če bi loterijske vloške nekoliko znižali, bi naj ta nepotrebna pijavka še životarila. Človeška strast si mora dati duška na kakoršenkoli način in loterija je in ostane še najmanj nevarni varnostni ventil zoper elementarne izbruhe človeških strasti. Tudi praznoverje in razlaganje sanj bi z odpravo male loterije ne izginilo. Mnogo več nesreče, kakor mala loterija, prinese gotovo totalisater in pa igranje na borzi.

Bistvo razredne loterije obstoji v tem, da se gotova denarna svota porazdeli na določeno število srečk razne velikosti, kot cele srečke, polovične, četrtinske itd., in te srečke se potem prodajo za stalno in določeno ceno. Izigravanje dobitkov se izvrši v posameznih oddelkih, serijah ali razredih in zrebanje se vrši v časovno določenih presledkih. Da je igra mikavna, ima zadnja igra najvišje dobitke. Razredna loterija je uredba, pri kateri se od igralcev plačani denar pri več vlečenjih razdeli tistim, ki zadenejo. Navadno (na Nemškem) je pet do šest vlečenj in so največji dobitki določeni za zadnje vlečenje. Pri razredni loteriji ne igra država s tistimi, ki stavijo v loterijo, nego le urejuje celo stvar, pri sedanjih loterijah pa gre pravzaprav za stavo med državo in igralcem. Dalje se pri razredni loteriji le dvakrat na leto stavi, pri sedanjih pa vsak teden. Glavni nagib, da ljudje v sedanjo loterijo stavijo, je praznoverstvo; pri razredni loteriji je izbira števil jako omejena in ne igra fantazija pri tej izbiri nobene vloge. Končno je tudi to dobro, da je vsled primeroma visoke cene srečk le ljudem, ki imajo nekaj denarja, mogoče igrati v razredni loteriji, sedaj je pa lahko staviti že 10 v, kar premore vsak dninar.

Prvo razredno loterijo so baje vpeljali 1. 1703 na Pruskem. Prvotno je bila zasebno podjetje, ki je bilo dano leta 1767 v zakup. Leta 1810 odpravljena, se je štiri leta pozneje zopet ustanovila in še sedaj obstoja. V Nemčiji je bilo nekaj nad 20 razrednih loterij, ki jih je pa znala država nekako združiti v enotno državno razredno loterijo. Edina Vitemberška in Bavarska nimata razredne loterije, a tudi v teh deželah jo nameravajo v najkrajšem času vpeljati. Tudi kroži vest, da se bodo vse južne dežele Nemčije združile v nekako loterijsko skupino, h kateri bodo pa še pritegnile Saksonske.

Baš ti načrti so mogoče dali povod našemu finančnemu ministertvu, da se je začelo zanimati za stvar, kajti že do sedaj so avstrijski podaniki v velikem številu radi igrali, seveda skrivaj, v nemški razredni loteriji. Pri nas se tudi neverjetno veliko igra v ogrski razredni loteriji v kljub strogi prepovedi, ker kar je prepovedano — navadno miče, osobito še pa miče, če se na skrivnem obetajo velikanski dobitki, ki se jih takorekoč mora dobiti, treba le, da si omisliš takšno razredno srečko in zaziblješ se že lahko v sladke sanje, da postaneš čez noč — milijonar.

Polom v Pulju.

Pulj, 15. marca.

Proslulemu Fillinichu, ki je bil odveden v zapore okroglega sodišča v Rovinju, je sledil v ponelek aretiranec Bigatto, danes pa aretiranec Juch. Na ta način pride bržkone vsa kompanija eden za drugim v zavetje okroglega sodišča.

„Jüžina je tü. Trlje, hote k jüžini!“ se zglesi gospodinja. Prnesla je mastnih gibajne pa vina.

V nekoj vesi skoči ena trlja k pečnici, ge je sto neki čehek, zgrabi ga, pa reče za špajs:

„V pečnico bon te vrgla.“

Zamahnila je preveč, umahna sta postala, pa oba vpala v pečnico. V groznih bolečinah sta vmrla.

Proti večeri so trlje že vse hripave od samega popevanja. Za večerjo so dobile kisilino, ki jih je hladila. Indi so vendar kaj drugo dobile za večerjo, kaj pa je meni neznano. Za plačo je dobila vsaka srebrno dvajšico. — za tisti čas blo to dosti — pa en točaj lena. Šle so zmantrane, pa trüdné dumu.

Več trlj vküper so si točaje strle, predivo pa odale.

V jesen, proti kvatrnem tjeđni so gospodinje predivo oglaviale. Nastavile so si greben. Greben bo podoben navadnem lesenemu ribaši. Na enem kuncu bo štirivoglata pa šürši. V toten kolobari so bli zabiti na prst dugi, cvekon podobni zobje. Na druge kuncu je mejo kak ribeš okroglo lükno. Skos toto lükno je vteknola gospodinja kühačo, pa ga je žnjój zateknola na kaj trdnega. Po grebeni je vlačila rokavati prediva — je oglaviala — doklič jej ne ostalo v roki samo čisto predivo, „tenko“ ali „povesov.“

Tak so gospodinje dobile trajno predivo.

Najslapšo „trojače“ vendar za to, da blo „trojno“, lepšo „hodnik“, najfinašo pa „tenko ali povesov.“ Keko je gospodinji povesna hodilo po više, ga je na kvatni torek v Lotmerki na sejani na fünto odala. Fünt po pet zeksarih — zdajna krona —

Drügo so vzimi sprele. S tenkega platna so nosili možaki za svetek bregüše pa robače, s hodnika pa ženske untrčke drühajnoe, rokaves pa fürtošnjače, možki pa za sakši den, bregüše, robače, pa fürtošnjače bele, ali pofarbane. Trojač tudi neso zav-

Novih aretacij do zdaj ni bilo, pač pa so na vidiku morda v še večjem štilu. Ugotovljeno je namreč, da je deficit občine že v letu 1907 znašal 4.000.000 K, to se pravi, za ta primanjkljaj se ni znalo, odkod prihaja. Z drugimi besedami: okoriščali so se vsi skupaj na teh milijonih, zato tudi niso mogli dvaditi drug drugega.

Najhuje je bilo za časa tedanjega upravnega sveta — Giunta administrativa — pod predsedstvom bivšega župana — izgubljenega Hrvata Stanicha, da si je bil on osebn pošten.

Lepa družba — sami strokovnjaki — je znala skrivati manko in je ob enem dosegla, da je bilo pod prevezo kanalizacije najeto novo posojilo na račun občine. V resnici pa je mašila stare dolgove. Dela, ki so opravičevala najetje posojila, pa so ostala vedno na papirju in do danes še niso niti pričeli s temi deli.

Edino, kar so začeli delati, je nova plinarna. Ali kako! Zopet ogromna škoda za občino, kajti te stavbe bodo morali zopet porušiti! Porabljali so namreč najslabši material in poročilo izvedencev ne dopušča oblasti drugega, nego da odredi porušenje. Gradnja nove plinarne je bila poverjena italijanskemu podjetniku Malusa in samo ob sebi umevno je, da so si pri tem polnili žepe razni kamoristi ravno s tem, da so rabili najslabši material.

Ugotovljeno je tudi, da so leta 1907, za časa občinskih volitev naročili toliko tiskovin, da so jih potem še par let razmetavali — po podstrešju „Gior-naletta“ in so jih še le pred kratkim v uradništvu sežgali. Ugotovljeno je tudi, da so strdski občinski volitev leta 1907 znašali čistih 15.000 K. Ni treba še praviti, da je šlo to v agitacijske svrhe. Takozvani zaupniki se kupovali in si zidali potem hiše.

In vse take stvari so se dogajale pred očmi vojaških in političnih oblasti. Ker pa so bili vsi občinski dolgovi in tudi posojila pri sestavi novega občinskega zastopa leta 1908 sprejeti in odobreni, je zdaj vprašanje, bo li sploh moglo državno pravdnštvo tu poseči vmes? Vsekako je pričakovati še za bližnjo bodočnost važnih stvari.

Pulj, 18. marca.

Okrajni glavar Gorizzutti je imenovan definitivnim vladnim komisarjem za občino Pulj. Kakor člani s posvetovalnim glasom (als beratende und nicht stimmberechtigte), ki jim torej ne pripada pravica glasovanja, so prideleni vladnemu komisariju: dr. Bossi, zdravnik, dr. Baseggio, odvetnik in Fabbro Quirino od italijanske strani; obrtni inspektor Pellegrini kakor državni uradnik; blagajnik tukajšnje posojilnice Stihovič od hrvaške strani; Lirussi od socialdemokratske strani ter mornariški komisar Lovisoni in inženir Ritenauer od strani vojne mornarice.

Namesništvo je imenovalo barona Gorizzuttija in druge svetovalne člane v dogovoru z deželnim odborom v Poreču.

Kakor se vidi, je doživel slavni deželni odbor velikanski fiasko. Ne, ne deželni odbor, ampak njegova italijanska večina, ker sta hrvaška odbornika glasovala proti. Signori so se morali zadovoljiti s 3 člani v svetovalstvu 7 članov. Pa da to po vsem banjanju, renomiranju in postavljanju v pozo večno pravičnih in svojega prava svestih si junakov ni piramidalen fiasko za padlo in osramočeno kamoro?! In udali so se usodi in umaknili svoj utok pri ministertvu, da se izognejo še hujši blamaži.

gli. Stakšega platna so si rešili ponjave, na kerih so prezali glavice, sušili zrnje, pa različno semenje s tukli. Tudi za vsakdanje hale so je ponicali.

Za drugo leto si moremo še lenovega semena priskrbeti. Glavice ležijo na kupu tak dugo, ka postanejo vroče no vuhke, „zvürgejo se.“ Takše se z nosijo na ponjavo. Na vročen sunci spokajo, „se sprežajo.“ Pokanje se öuje razločno, če stojiš polek. Spokajo samo nekaj do polovice, pa se vidijo kak lepe zvezde. Sprezane glavice se pravijo „Glavine.“ Z grablami se morejo večkrat smešati, ka vso semen žijih opadne. V zimi se glavine opšejo kak mela, to so „mekine“, pa oparijo za goske, ki je rađe jejo. Po mekinah goske rano nesejo.

Keremi mož žena porodi, se pravi „gosak“, doklič žena ne pride od vpelavanja. Da pa goske rađe mekine jejo, ki so iz glavín, so ljudje takšemi okpli hrama glavine posipali.

Segavi čehi so to najraši nezačonskemi očli napravili. Od matere, do očli bla cela, včasi duga pot z glavínami posipana.

Po leti so takšemi radi šalate pontidili, rekši: gosak lübi šalato. Keri je to napravio, se ga je mogo zogibati. Zato so našuntali takše, ki še tega neso znali. Gosak van je močno sprerüho: roki je skleno do lakta, zlakti pa mrški vudriho po tisten, ki mu je šalato ponudjo. Un ne gledó, kam je priletelo, po glaví ali ge cüdi.

Semen puno smetja ostane na ponjaví. Na rešetah so ga ženske šcinjale — čistile. Očiščeno semen so spravili v posodo na süho. Lenovo semen se je tudi lahko odalo. Žjega so delali oljo, ki blo malo bridko, pa jako zdravo.

Tak ali! Z lenon smo začeli, žjegovin semenon pa smo kunčali.

Kakor je namreč razvidno iz dotične namestitvene naredbe, so ti člani imenovani nekako le pro forma, radi videza, da se varuje ustavna — forma. Tem članom pa ne pripada nikaka ingerenca in ni vladni komisar baron Gorizutti čisto nič vezan na njihove predloge in glasove. Je v vsem svojem postopanju in poslovanju popolnoma neodvisen od teh svetovalcev.

Vsi člani svetovalstva so mi osebno znani. In glede članov na laške strani moram priznati, da pripadajo vsi trije zmernejši struji, ali vsaj se niso doslej nikdar politično kompromitirali. Hrvat Stihovič pa je sploh poznan kakor jako razumen, agilen in pošten človek, pri tem pa tudi dober narodnjak. Lirusi je socialist, mu treba pa priznati, da se je iztical v borbi proti gnili kamoristični upravi. Obrtni inšpektor Pellegrini je sicer Italijan, toda zmeren mož. Lovisoni in Ritenauer sta aktivna višja mornarična uradnika.

Afera je torej stopila v drug štadij. Vederemo!

Politični pregled.

Državni zbor.

Dunaj, 19. marca.

Danes je v parlamentu zelo prazno. Mnogo poslancev praznuje doma sv. Jožefa, drugi se zopet že pripravljajo na pohod v Trst, tako da je za zbornico ostalo že le malo ljudskih zastopnikov. Vendar je pa bil današnji dan precej zanimiv. Najprvo je presenetil finančni minister parlament z zakonskim načrtom o opustitvi številne loterije in o uvedbi razredne. Potem je pa zbudil pozornost govor poslanca Pogačnika, ki je govoril k brambni predlogi.

V naslednjem poročilo:

Začetkom današnje plenarne seje je finančni minister Zaleski predložil poslanski zbornici vladno predlogo o zakonskem načrtu o odpravi sedaj obstoječe številne loterije in o uvedbi takozvane razredne. Poslanska zbornica je pozdravila vladno predlogo z živahnim odobravanjem, ravno tako tudi uvodni govor finančnega ministra, ki je utemeljeval predlogo v kratkih besedah. Finančni minister Zaleski je tekom govora odkrito izjavil, da se je vlada le s težkočo odločila k temu koraku z ozirom na finančno stališče države in na težkočo pri sestavi proračuna. Poslanska zbornica je že v neki leta 1908 sklenjeni resoluciji pozvala vlado, naj vsaj vsako leto po malem odpravlja deseti del vseh v Avstriji obstoječih loterijskih kolektur tako, da bi bila loterija koncem leta 1920 v Avstriji popolnoma odpravljena.

Po končanem govoru finančnega ministra je zbornica nadaljevala prvo čitanje brambnih predlog.

Prvi je govoril dalmatinski poslanec Biankini o sedaj vladajočih razmerah v armadi in zlasti v o. in kr. vojni mornarici. Govornik se je pritoževal o zapostavljanju Jugoslovancev v skupni armadi in mornarici, kjer so vsa višja mesta pridržana Nemcem in Mažarom. Govornik je dalje odločno protestiral proti sistematičnemu uporabljanju armade pri vsakokratnih volitvah na Hrvaškem. Slednjič je izjavil, da Hrvatje iz gospodarskih in narodnih razlogov odklanjajo sedanjo brambno reformo.

V imenu poslancev S. L. S. se je oglasil k besedi poslanec Pogačnik, ki se je uvodoma oklišeje pečal z ogrsko resolucijo k brambnemu zakonu in je izrazil pohvalo vojnemu ministru Auffenbergu za njegov odločni nastop proti Ogrski za pravice krone. V imenu Slovensko-hrvaškega kluba je izjavil: Mi bomo brambeno predlogo soglasno presojali le s stvarnega stališča. Ti stvarni razlogi so obrambena močnost monarhije in zahteve, želje ter potrebe prebivalstva. Brambna reforma je potrebna za državo. Potrebna pa tudi za prebivalstvo, ker ublaži razne trde določbe sedanjega zakona na korist prebivalstva. Politične ozire za sedaj izključujemo, toda s pogojem, da tega vprašanja nobena stranka ne zlorabi v svoje strankarske ali osebne namene. Ko bi se to zgodilo, potem tudi mi zapustimo načelno in stvarno stališče in se postavimo v bran s primernimi sredstvi. Rodoljubje mora v tem slučaju biti brezplačno. Ako bi kdo porabil to priliko, da preko naših glav uganja kravjo kupčijo ali pospešuje mažarske aspiracije, potem naj že danes ve, da bomo potem poznali samo ozire na politično pozicijo slovensko-hrvaškega prebivalstva. (Živahno pritrdjevanje.)

Za Pogačnikom sta govorila še Čeha Klofač in Šubert, na kar je bila debata prekinjena.

Koncem seje je prišlo do hrupnih prizorov med poslancem Breiterjem in krščanskimi socialci. Poslanec Breiter je v obliki vprašanja na predsednika protestiral proti temu, da sta dvor in krona prijavila svojo udeležbo k po leti na Dunaju se vršecemu evharističnemu kongresu, ki je strankarska prireditel. Krščanski socialci mu pa odločno ugovarjajo. Breiter pa nadaljuje in vpraša predsednika, če je voljan opozoriti ministre na ta slučaj. Predsednik ga je zavrnil, češ, da ta zadeva ne spada v delokrog državne zbornice.

Dunaj, 20. marca.

Današnja seja je bila dolgočasna. Zbornica je na pol prazna, ker je že odšla večina poslancev k splavljenju drugega dreadnoughta v Trst. Seja je bila le v toliko zanimiva, ker je prišlo do ostrih konverz med domobranskim ministrom pl. Georgijem

in češkim narodnim socialistom poslancem Klofačem.

Živahnejše je bilo življenje v kuloarjih, zlasti pa v salonu notranjega ministra, kjer so se vršila zaključna češko-nemška sprava pogajanja. Vsa zbornica je s splošno napetostjo gledala na izid današnjih konferenc, katerim pripisujejo parlamentarni krogi posebno važnost.

Konference je vodil notranji minister baron Heinold. Najprvo je z njim konferiral o češko-nemškem pravem vprašanju češki namestnik knez Fr. Thun. Za njim pa glavna poročevalca v jezikovnem vprašanju, poslanca dr. Körner za Čehe in poslanec dr. Roller za češke Nemce.

V plenarni seji se je nadaljevala debata o brambnih predlogih. Prvi je govoril nemški nacionalist Marekhl, ki je zopet slikal trialističnega zmaja, za njim pa češki socialni demokrat dr. Šmeral, ki je brambno predlogo označil za veliko nesrečo v nadaljnjem razvoju države in je z vso vsem zagovarjal takozvani sistem ljudske milice. Govoril je še nemški svobodomislec Seidl. Potem se je nadaljevala debata o Körnerjevem nujnem predlogu. Ob 6. uri zvečer se je seja zaključila.

Parlamentarni program.

V parlamentu se je sestal danes opoldne klub parlamentarnih seniorov, ki se je posvetoval o zborničnem predvelikonočnem programu. Po sklepu seniorov bo državni zbor pred veliko nočjo rešil še sledeče predloge:

Poročila legitimacijskega odseka.

Poročilo o olajšanju hišnega davka za Dunaj in Krakov.

Poročilo o dednostavnem pravu.

Redigiranje zakona o mezdnem izplačevanju.

Zavarovanje v stavbni obrti.

Predlog o izpremembi § 74 obrtnega reda.

Nadalje naj se vrši pred veliko nočjo prvo branja vodocestnih predlog in drugo branje nekaterih manjših vladnih predlog, ki so v odsekih že dogotovljene. Seniori so sklenili poleg nekaterih vladnih predlog postaviti na dnevni red tudi predlogo o odstranjenju male loerie v prvem branju, ki bi se nato oddala odseku. Glasovanje o Körnerjevem nujnem predlogu se vrši v torek. Zbornica bo imela samo še šest sej. Zadnja seja bo dne 29. t. m. in se zbornica zopet sestane dne 16. aprila.

Dunaj, 21. marca.

Danes se je nadaljevala debata o brambni reformi. Do glasovanja še ni prišlo. K besedi se je oglasilo več govornikov, med njimi grof Barbo, ki je naglašal potrebo države, da se bojna sila vzdrži na onem višku, katerega mora zavzemati, če si hoče ohraniti in zasigurati ugled med državami. Končno je omenil, da Nemei za to dovoljenje ne zahtevajo nobenih koncesij (saj jih že itak imajo preveč), da pa tudi ne bodo pripustili, da bi se komu drugemu radi tega podelila kakšna koncesija. Govorili so še posl. Stanek, Kozlovski, Dascynski in krščanski socialci Kienzl. Poslednji je izvajal, da zahteva kmečko ljudstvo zboljšanje hrane za vojake. Zatem se je končala debata in sta bila izvoljena poslanca Kraft in pa Choc generalnim govornikom. Govorila bosta jutri. Med splošnim nezanimanjem je bila seja zaključena.

Vso pozornost absorbirajo kuloarji in zakulisna pakljanja, kjer se zopet pripravlja „položaj.“ Pred prazniki bo pa brez dvoma ostalo še vse pri starem, ker so se stranke, kakor sem poročal že včeraj, zjedile na predvelikonočni delovni program.

Afere poljskega poslanca Stapinskega.

Pred krakovskim porotnim sodiščem je bila dne 18. t. m. porotna razprava v tiskovni pravdi, ki jo je naperil poslanec Stapinski, načelnik poljske ljudske stranke, proti uradniku Novaku zaradi javnega obrekovanja. Urednik Novak je v vsepoljskim glasilu: „Ojczyzna“ trdil, da se je poslanec Stapinski prodal sedanjemu gališkemu ministru Długoszu in dr. vit. Bilinskemu, da je od njiju sprejel v svoje osebne namene velike denarne svote in da je izdal interese svoje stranke.

Pri razpravi je gališki minister Długosz sam osebno nastopil kot priča ter pod prisego potrdil, da ni nikdar dal Stapinskemu denarja v njegove osebne namene. Stapinski je od njega dobil precej denarja za poljsko ljudsko stranko in ne za svoje interese.

Dalje je bil osebno zaslišan tudi poljski konservativni poslanec Hupka, ki je tudi potrdil, da konservativna stranka ni nikdar Stapinskega gmojno podpirala.

Naravnost senzacionalna in interesantna pa je bila prečitana pismena izjava sedanjega skupnega finančnega ministra dr. Bilinskega. Bilinski je sicer potrdil, da je Stapinski pri njem kot tedanjem finančnem ministru interveniral za poljsko ljudsko stranko in da je vlada slednjič določila 2.000.000 K subvencije v svrhu, da se sanira po poljski ljudski stranki ustanovljena parcelačna banka, to pa zato, da je obvarovala vlagatelje pred večjimi nesrečami. Sicer pa to ni bil samo edini slučaj, kjer je vlada priskočila raznim, v slabih položajih se nahajajočim denarnim zavodom na pomoč. Tako je dobila vladno podporo „Banca popolare“ v Gorici v znesku 4% mil. K, dalje koroška centralna zveza zadrug 1% mil. K. Tržaška „Banca popolare“ pa je prejela pol milijona kron podpore od vlade. Zaradi tega ne more biti nič čudnega, da je vlada skušala obvarovati gališko parcelačno banko pred konkurzom.

Takoj, ko je bila prečitana izjava skupnega finančnega ministra, je vstal poslanec Stapinski s svojega sedeža ter proglasil, da mu izjave priče popolnoma zadostujejo in da z ozirom nato odtegne svojo tožbo proti uradniku Novaku.

Stapinski je tožbo odtegnil, ne da bi bil zado bil od toženca primerne zadoščenja in ne da bi bil obtožencu ponudil priliko, da bi po pričah izvedel ponujeni dokaz resnice o Stapinskijevih manipulacijah, dokaz resnice, ki ga je bilo sodišče dovolilo.

Ženska volilna pravica.

Dne 17. t. m. se je vršil na Dunaju prvi avstrijski kongres za žensko volilno pravico, katerega so se udeležile ženske zastopnice iz vseh kronovin. Na shodu, ki ga je obiskalo več sto žensk, je bila sprejeta resolucija, ki zahteva uvedbo ženske volilne pravice za parlament.

Nemčija.

Uradno se poroča, da odpotuje cesar Viljem že danes v petek iz Berolina in pride v soboto 23. t. m. na Dunaj.

Bosna in Hercegovina.

Zadnje dni so se vršila med skupnimi ministri in bosanskim deželnim šefom, tem. Potiorekom, posvetovanja o reformi notranje uprave Bosne in Hercegovine. Pred vsem je šlo za izpremembo na onih poljih bosanska deželne uprave, ki ima neposreden vpliv na bosanske deželne finance, kamer spadajo med drugim tudi gozdne domene, rudokopi in deželne poljih bosanske deželne uprave, ki ima neposreden pod deželno vlado, med tem ko bi imelo skupno finančno ministrstvo samo kontrolo. Stranke bodo seveda imele še vedno pravico rekurza proti odločbam deželne vlade na finančno ministrstvo. Posledica teh reform bo tudi ustanovitev rudarskega ravnateljstva v Sarajevu. Najbrže se razširi tudi delokrog deželne šefa, ki naj dobi večji in neposredni vpliv na upravo.

Bosanski sabor je bil odgojen in bo najbrže sklican še-le zopet meseca maja po posetu skupnega finančnega ministra Bilinskega. Med tem časom bodo poskusili bosanski deželni zbor spraviti zopet v tek.

Iz Hrvaškega.

„Reichspost“ ima iz Zagreba poročilo:

Ponovne konference med pravaši in hrvaško-srbsko koalicijo so dosegle popoln uspeh, ne le v taktičnih, ampak tudi v stvarnih vprašanjih. Med obema strankama je prišlo do jako ozkega programatičnega zblizanja. Hrvaško-srbska koalicija se je zavezala sprejeti pravaško zahtevo po finančni in gospodarski samostojnosti Hrvaške in po popolni neodvisnosti od Ogrske tudi v svoj program. Sprejetje te programatične točke in pa izjava hrvaško-srbske koalicije, da odsihdob ne bo pošiljala svojih delegatov v ogrsko-hrvaško zbornico v Budimpešto, bo pa imela dalekosežne posledice za nadaljni politični razvoj na Hrvaškem.

Srbija.

Kakor smo že na kratko poročali, je Srbija dne 6. t. m. slovesno obhajala 30letnico proglasitve kraljestvom.

Srbija je po težki borbi proti Turkom, zlasti l. 1877, v Sv. Štefanskem miru, dosegla zaželjeno svobodo ter je postala neodvisna kraljevina in dotedanji knez Milan je postal prvi srbski kralj pod imenom: Milan II.

Dne 3. marca 1881 je bila proglašena kraljestvom. Leta 1885 je Srbija napovedala vojno Bolgariji, a bila je poražena. Po posredovanju avstro-ogrške monarhije je bilo sklenjeno najprej premirje, potem pa leta 1886 mir v Bukarešti, s katerim je bilo spopostavljeno stanje, kakor je bilo pred vojno. To in pa nesrečne finančne razmere v Srbiji, nastale vsled lahkomišelnosti uprave brezvestnih ministrov, končno zakonski prepri med kraljem Milanom in njegovo ženo Natalijo, so dovedle do tega, da se je kralj Milan na obletnico proglasitve Srbije kraljestvom leta 1889, kmalu potem, ko je bil dne 3. januarja izdal novo ustavo, nepričakovano odpovedal kraljevski kroni. In sledil mu je njegov sin Aleksander I., za katerega je, ker je bil še mladoleten, vladala provizorična vlada, obstoječa iz Ristića, Protića in Belimarkovića.

Med tem so neurejene politične in finančne razmere v deželi povzročile, da se je začel narod — puntati proti dinastiji. To je nagnilo mladega kralja, da se je leta 1893 nenadoma proglasil polnoletnim, vrgel provizorično vlado in prišel vladati sam. Tudi kralj Aleksander I. ni bil v stanu povzdigniti Srbije tako, kakor se je pričakovalo. Konečno so nesrečne politične razmere in razuzdano življenje njegove soproge kraljice Drage privedle do znane katastrofe.

V noči od 10. na 11. junija leta 1903 sta bila kralj Aleksander in kraljica Draga umorjena od zarotnikov. Po njuni smrti je zasedel srbski prestol — Peter Karagjorgjevič, ki vlada pod imenom Peter I. Pod njim so se politične in finančne razmere v Srbiji znatno zboljšale.

Shodi.

Sv. Križ nad Mariborom.

Zunaj zima, sneg, na zborovališču življenje in navdušenje. Tako pri Sv. Križu včeraj dne 17. t. m. Kmečka zveza je priredila politični shod, katerega se je udeležilo veliko število ljudi. O načelih in ciljnih slovenske kmečke politike je govoril naš deželni

poslanec dr. Korošec. Njegova izvajanja je ljudstvo navdušeno odobraval. Slovenski kmečki zvezi in njenim poslancem v Gradcu se je izreklo zaupanje ter še jim posebej naročilo za Gradec: Le vstrajajte v boju proti krivicam. Izvolil se je krajevni odbor S. K. Z., sestoječ iz gg. Filip Galunđer, Jožef Gartner, Janez Hlebič, Anton Hauptmann in Anton Kocbek. Sv. Križ je trdnjava naše katoliške in slovenske misli. Da bi tako ostalo!

Sv. Marjeta niže Ptuja.

Shod Slovenske kmečke zveze zadnje nedelje je vrlo vspel. Vodil ga je gospod Janez Rojko iz Muretine. Poslanec gospod Mihael Brenčič je najprvo obširno poročal o delovanju državnega zbora in potem o deželnem zboru, kar vse so volilci z velikim veseljem vzeli na znanje. Ob koncu shoda so razni volilci stavili na poslanca razna vprašanja, na katere je vsakomur takoj odgovoril.

Gospodu poslancu Brenčiču, kakor tudi drugim deželnim poslancem S. K. Z. se je izreklo neomajano zaupanje in poziv, da naj vstrajajo še naprej v boju za pravice slovenskega naroda. Tjuzadeva resolucija je bila enoglasno sprejeta.

Shoda se je udeležilo čez 100 volilcev, kar je bilo pri slabem vremenu gotovo veliko. Pokazali so s tem, da je pretežna večina volilcev od Sv. Marjete v taboru naše Slovenske kmečke zveze. Plojeva trdnjava je v razpadu.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji.

Nedeljski shod je otvoril gospod Korpar iz Osluševca ob 3. uri popoldan. Pozdravi navzočega gospoda poslanca Brenčiča, kakor tudi zbrane volilce, in da besedo gospodu poslancu. Poslanec Brenčič obširno poročal o delovanju v državnem zboru meseca julija lanskega leta in v jesenskem zasedanju ter omenja posebno delovanje v odsekih. Volilci so govoru sledili z napeto pozornostjo. Samo gospod Sok iz Sodinec je bil, ki mu ni bilo po volji, da je govornik razpravljal podrobno o kugi na gobcu in parkljih. Poslanec poročal tudi o delovanju naših poslancev v deželnem zboru, zlasti o raznih važnih pogajanjih.

Za njim povzame besedo gospod Korpar in ožigosa posebno laži članka v zadnji „Slogi“, kjer hvali ta list zasluge prejšnjih deželnih poslancev: dr. Jurtele, dr. Hrašoveca, Ploja itd. Govornik pove, koliko „dobrega“ so storili in dokaže, da niso hoteli nič storiti za regulacijo Pesnice, temveč so ji še nasprotovali. Edini gospod Robič je bil zato.

Ob koncu se je zaupnica poslancem Slovenske kmečke zveze enoglasno sprejela in lepi shod zaključil.

Kapela pri Radencih.

Na Jožefovo se je zbrala na našem prijaznem hribu v obilnem številu naša mladina. Domačinom so se pridružili tudi zastopniki in zastopnice organizirane mladine iz sosednjih župnij. V natlačeno polni cerkvi je znani mladinski organizator gospod dr. Hohnje c priporočal mladini svetopisemski rek: „Izite k Jožefu in karkoli vam on reče, storite!“ v posnemanje.

Po cerkvenem opravi se je vršilo mladinsko zborovanje v šoli. Naš mladinski organizator je govoril o ljudski izobrazbi, naglašal potrebo, da se mladina izobražuje in organizira, kajti dobro izobražena in organizirana mladina je up boljše bodočnosti zatiranega slovenskega naroda.

Za dr. Hohnjecem so še govorili: predsednik izobraževalnega društva gospod Divjak, zastopnik M. Z. iz St. Jurija ob Ščavnici, zastopnica D. Z. iz St. Petra pri Gornji Radgoni.

Sprožila se je tudi misel ustanoviti dekanijsko okrožje dekliških zvez tamošnjega okraja. Pričakovati je, da bo rodil ta shod obilnega sadu!

Vesele vesti.

Iz ptujske okolice nam piše prijatelj našega lista:

Dolgo sem čakal, da se bo oglasilo spretnejše pero v Vašem cenjenem listu, ter primerno osvetlilo velik pomen slovenske zmage pri občinskih volitvah na Ptujski gori. Ker je pa vse tiho, zato sprejmite od mene nekoliko vrstic. Ptujška okolica nudi človeku, ki mu je res za dobrobit slovenskega ljudstva, mnogo žalostnih momentov. Sicer imamo res mnogo zavešanih vzor-občin, kjer prebivajo pošteni slovenski kremen-značaji, toda mnogo je okuženega, pokvarjenega. Sistematično delo Nemcev in nemškutarjev, ki hočejo vtopiti naše ljudstvo v šnopsu in ga npravno skvariti, ni ostalo brez posledic. Mnogokje že silno gospodari žganje in razjeda zdrava slovenska telesa, ter nam je vzgajilo že vse polno neznačajnih kimovcev, ki jim je vse na prodaj za glazek špirita. Tem bolj mora človeka razveseliti, če vidi, kako v takih ogroženih krajih naša reč napreduje, kako v takih krajih dosežemo velepomembne zmage, kakor je ravno zmaga na Ptujski gori.

Nemškutarji so delali z vsemi sredstvi, da bi si priborili zmago. „Štajero“ je pisal dolgovezne članke, v katerih je navduševal svoje pristaše na boj proti Slovincem, ptujski meščani se niso plašili nikakih stroškov, pritiskalo in teroriziralo se je, da je bilo groza, a vse ni nič pomagalo. Slovinci so šli neustraheno z združenimi močmi v boj in ostali so na vsej črti zmagovalci. Nad vse pričakovanje časten je zlasti izid v III. razredu, kjer so dobili slovenski kandidati po 140 glasov, štajerčijani pa samo 40. Izid

v III. in II. razredu je nemškutarijo tako poparil, da je vrgla puško v koruzo in se v I. razredu niti ni več udeležila volitve.

Nemškutarji so se že pripravljali, kako bodo poročali v nemški svet o svoji zmagi, kako se bodo bahali s svojimi uspehi, a priborili so si samo majčka. Kakor politični kužki so sedaj zlezli pod klopi in se tiho zdravijo od batina, ki so jih dobili. Slava zavešnim volilcem, da so se tako krepko držali, živela slovenska Ptujška gora.

Iz mariborske okolice se nam pa poroča:

Kljub vsem napadom Schulvereina, Südmärke in kdo ve še kakšnih društev, ne morejo doseči Nemci in nemškutarji v mariborski okolici onih uspehov, ki bi jih radi. Občina za občino prehaja v slovenske roke in Nemci morajo biti že zelo veseli, če ostanejo pri dosežanju stanju. Pred nedolгим so se vršile volitve v Pekrah. „Marburgerca“ in mariborski Nemci so napeli vse sile, da bi si priborili to občino, pa doživeli so le poraz. V Pekrah bodo tudi za naprej gospodovali domači slovenski kmetje, ki so sijajno zmagali. Živio!

Raznoterosti.

Radi praznika izide prihodnja številka še-le v sredo dne 27. t. m.

Zupnijo Selnico ob Dravi je dobil vlč. g. Ferdinand Ciuha, dosedaj kaplan v Laporju.

Iz justične službe. Razpisano je pri c. kr. okrožnem sodišču v Celju mesto svetnika dež. sodišča. Prošnje do dne 28. marca.

Iz šole. Začasna učiteljica v Lehnju, Amalija Orehek, je nastavljena stalno na isti šoli. Začasna učiteljica za ročna dela, Matilda Vodenik, je nastavljena stalno na ljudski šoli v Lembahu pri Mariboru; nadomestni učitelj Leopold Omerzu, je imenovan za stalnega učitelja na petrazredni deški šoli v Studencih pri Mariboru. V stalni pokoj je stopila učiteljica na dekliški šoli v Mariboru, Marija Manich.

To in ono iz javne bolnišnice v Gradcu. Prijatelj nam piše: Slučaj je hotel, da sem primoran že par tednov biti v bolnišnici v Gradcu. Pošten človek si ne more niti predstavljati, kake razmere vladajo v tej bolnišnici napram Slovincem. Navesti hočem samo par slučajev. V eni sobi je bilo osem Slovincem. Pogovarjali so se med seboj v slovenskem jeziku. To sliši strežnica Nemka in reče: „Das ist aber genug schief, dass Ihr hier im Spital windisch sprecht!“ Nekega Slovence so operirali v ušesu; ko je vsled bolečin zaječal, pravi zdravnik: „Glauben Sie, dass die Operationen nur für Windische schmerzhaft sind und dass sie für die Deutschen keine Schmerzen enthalten?“ In strežajka, ki je poleg stregla, je rekla nato: „Warum kommen die Windischen her, warum haben Sie nicht ein eigenes Spital?“ A vprašam vas pa, premudre nemške butice: Ali se ne plačujejo bolnišnice z davki iz cele dežele? Ali mi spodnještajerski Slovinci nismo več na Štajerskem? Zakaj bi potem ne smeli v slučaju bolezni v bolnišnico, v kateri so za to izkušeni zdravniki in katero plačujemo ravno tako kakor Nemci? Iz tega se razvidi, kako sovražni so nam Nemci v vsakem oziru. Navedli smo le par slučajev. Vprašamo pa tudi, ali bodo novo deželno bolnišnico v Gradcu sami Nemci plačali? Kaj še! Mi Slovinci bomo ravno tako plačevali, a uživali bi naj v slučaju bolezni samo Nemci, mi Slovinci pa lahko za plotom poginemo. Gospode poslance bi pa prosili, naj tudi v tem oziru ob priliki spregovore odločno besedo, da se razmere predrugačijo. Kaj bi neki porekel ptujski „Štajero“ na to, ko je vedno tako velik prijatelj in zagovornik slovenskih kmetov. Gotovo bi točil kakor oreh debele solze, ako bi mu bile te razmere znane. No, Korel, vzdrami se in pouči malo svoje bratce.

Vedno lažejo. „Narodni List“ je poročal dne 14. marca o misijonu v St. Jurju ob juž. žel.: „Glasoviti misijonar Krivec se je drl in razsajal, grozil s hudičem in peklom, da je poslušalce obhajala groza. V pekleni luknji, napolnjeni z žveplom, gorijo liberalci z ubogim „Narodnim Listom“ na dnu, hudiči pa jih še s kleščami ščipajo. Smeš ubijati, krasti, prešestvovati in bogve kaj, dobiš milostno odvezo, ako pa čitaš „Narodni List“, pa je ne dobiš. Vse to je res, misijonar so tako rekli. Sram vas, misijonarji!“ — Odgovorimo: 1. Misijonarja Krivca še v St. Jurju na misijonu ni bilo. 2. Še nikdar ni pridigoval o peklenu, in vendar je liberalce groza obhajala. 3. Če so slišali liberalci, kako se je drl, in videli, kako je razsajal, se jim je zmešalo. 4. Bralcem „Narodnega Lista“ zato ni dal odveze, ker tam ni spovedoval. Zakrknjenemu liberalcu ne sme dati noben spovednik na svetu odveze, ker je papež Pij IX. l. 1864 v „Syllabo“ v par. 80 obsodil liberalizem kot versko zmoto in izključil iz katoliške cerkve vsakogar, kdor veruje v krive nauke liberalizma. Ne sklenemo, kakor lažnjivi dopisnik: sram te bodi! pač pa ti priporočamo: le piši tako naprej, da bo „Narodnega Lista“ prej konec, ker od same laži ne more živeti, kakor hudič ne od samih muh. — Misijonarji pa bodo versko zmoto liberalizma vedno odločno preganjali, ker je katoliški veri in narodu škodljiva in pogubonostna.

Kako podpira kmetijska družba spodnještajersko živinorejstvo iz državne subvencije, naj pove tale sledeči slučaj: Neki ud konjiške kmetijske podružnice si je naročil od Gospodarske zveze 200 kg živinske soli, ki ga je stala K 18.56 z voznino vred. Ako bi bil kupil to sol pri trgovcu v Konjicah, bi ga bila stala le K 14.40, torej K 4.16 manj in bi mu

ne bilo še treba čakati na njo cele tri tedne. Opozarjamo gospode zastopnike spodnještajerskih podružnic na ta slučaj, da odločno nastopijo pri prihodnjem obnem zboru proti takim krivicam.

Dr. Kukovec je na Jožefovo govoril v Središču. Prebrali smo poročilo o njegovem shodu precej natančno, toda našli nismo niti ene nove misli, niti ene nove pointe. Vse kar je povedal liberalni general, smo že čitali v liberalnih listih. Očividno je dr. Kukovec radi njegovega „vsestranskega“ delovanja in vdejstvovanja mišljenjska zmožnost že nekoliko opesala in sedaj ponavlja že samo, kar mu predpišejo njegovi angelji varuhi, ki ga pa v večernih urah zapuste. Je pač križ na svetu. Vsakega špasa je enkrat konec, liberalne pameti pa še najprej.

Resnici prvo mesto. V zgorajšnji notici smo zapisali, da dr. Kukovec v Središču ni povedal nič novega. To ne odgovarja povsem resnici. Dr. Kukovec je baje rekel, tako poroča „Slovenski Narod“, da bodo liberalci od sedaj naprej „sami zmagovali“ in to bi bilo novo. Uverjeni smo pa, da to poročilo ni pravilno. Dr. Kukovec pripisuje mnogo slabosti in ga imamo za enega najbolj ponesrečenih politikov, vendar za tako kratko navezanega ga nimamo, da bi on sedaj po neštetihi političnih batinah, ki jih je že dobil, sedaj ko celo v njegovem taboru vlada najhujša zmedenost, govoril o „zmagovanju“. Še središki Sinko, ki je gotovo veliko manjša luč, kakor dr. Kukovec, bi se temu smejal. Poročevalci so včasih pač poredni.

Od nekod. (Očitni grešniki.) Celovški „Mir“ prinaša sledečo šaljivo-resno dogodbico: Zadnje nedeljo sta šla mimo naše župne cerkve, ko se je znotraj vršila služba božja, dva možakarja. Eden je bil radovednež, drugi pa modrijan. Radovednež vidi toliko ljudi stati zunaj cerkve ter vpraša modrijana: „Ti, kdo so pa ti, da tukaj zunaj cerkve stojijo in ne grede v cerkev, kakor to zahteva cerkvena zapoved?“ Modrijan mu odgovori: „Veš, to so pčitni grešniki; nekdanj je cerkev takim naložila za pokoro, da niso smeli biti med drugimi v cerkvi pri božji službi. Sedaj pa, ko je svet že tako napreden, cerkvi tega ni treba več, temveč ljudje že sami vedo in si sami nalože tako pokoro.“ Radovednež: „Glej, glej, kdo bi si mislil, da bi se v sedanjih časih ljudje tako poboljšali!“

Branje časnikov — šolski predmet. Zadnji čas se je jelo svetovati, naj bi se v učni red raznih šol sprejel nov predmet: Branje časnikov. Mesto Danzig na Nemškem je baje prvo napravilo tak poizkus. In hvalijo, da se dobro sponaša. Otroci se nauče baje mnogo praktičnih stvari. Vprašanje pa je, če se po drugi strani ne vtihotapi med mladino potom takega pouka tudi marskaj nevarnega, če se ne izgubi v nena za resno delo in učenje. Ako bi se ustanovil v ta namen poseben, za šolsko mladino urejevan list — bi se mogel ta poizkus preje odobravati.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju so v času od dne 20. februarja do dne 13. marca 1912 darovali: po 100 K: posojilnica v Šelju in volilo pokojnega gospoda M. Balona, vposlano po gospodu Ivanu Vidmarju v Brežicah; po 30 K: posojilnica v Gornji Radgoni in dr. Vladimir Pertot, ravnatelj ljubljanske kreditne banke na Dunaju; po 20 K: okrajni odbor v Ormožu, c. kr. notar Ignacij Gruntar v Ribnici, Fran Dukič, c. kr. dvorni svetnik, in dr. A. Primožič, c. kr. šolski nadzornik, oba na Dunaju; 15 K: posojilnica v Framu; po 10 K: dr. Schiffrer, Franja Picek in Franc Picek, vsi v Ribnici, Ivan Ogrin, stavbenik v Ljubljani; 6 K: dr. Gojmir Krek, c. kr. dvorni tajnik na Dunaju; po 5 K: dr. Josip Mal, muzealni adjunkt v Ljubljani, dr. Franc Žižek v Gradcu, France Hauptmann, šolski svetnik v Gradcu, Milan Klun in Filip Peterlin v Ribnici, Josip Mazi in dr. Janko Šleibinger, profesorja v Ljubljani; po 3 K: dr. Ljudevit Pivko, profesor v Mariboru, in Franc Nemeo v Nabrežini. Skupaj 442 K. — Društveni odbor izreka vsem omenjenim darovalcem, zlasti še med darovalci navedenim denarnim zavodom, najiskrenejšo zahvalo. Prosi nadaljnjih podpor na roke blagajnika pod naslovom: dr. Stanko Lapajne, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju, I. Bräunerstrasse 10.

Kranjska škofijska kronika. Iz šematizma ljubljanske škofije za leto 1912 posnamemo po „Slovenec“ sledeče: škofija šteje 299 župnij; župnija Lom se je na novo ustanovila, 33 župnij je izpraznjenih. Daje šteje ljubljanska škofija: 1 vikariat, 3 samostojne kaplanije, 1 je izpraznjena, 16 ekspozitur, med njimi je 7 izpraznjenih, 235 kaplanij, 95 je izpraznjenih, 36 manjših beneficijev, ki iz večine nimajo lastnega duhovnika; samostanskih cerkev je 11, podružnic je 1001, 229 manjših kapelic. Duhovnikov šteje kranjska škofija 733, med njimi je 135 redovnikov. Usmiljenih bratov je 17, uršulink 189, karmeličank 16, usmiljenk 345, šolskih sester 80, križark 10. Drugovercev šteje ljubljanska škofija: protestantov približno 400, nezjedinjenih Grkov okrog 290, judov okrog 145. Poleg tega je okrog 360 uniatov (katolikov grškega obreda).

Štajersko.

Mariborske novice.

Elitni koncert, ki so ga proizvajali na Jožefovo gospodje Anton in Mirko Nerat ter Makso Unger je krasno uspel. Imeli smo priliko občudovati gospode konzervatoriste pri njih preciznih proizvajanjih,

ne samo na goslih in glasovirju, temveč tudi pri petju. Večer nam je nudil marsikaj krasnega ter bi bilo želeli, da se taki umetniški večeri v našem mestu čisto ponovijo. Z obžalovanjem moramo grajati naše razumnost, ki je pri tem krasno uspelem koncertu blestelo z — nenavzočnostjo. Dvorana je bila, na žalost, do malega prazna, kar nikakor ne more koncertistov navdušiti za zopetni poset našega mesta, ter jako slabo osvetljuje umetniški čut Mariborčanov. — i.

Nesreča. Janez Felser, poštni sel v Mariboru, je dne 18. t. m. pri dostavljanju pošte v Bresternici na strmi poti padel in si pri tem zlomil desno roko.

Vsled teme. Ana Konečnik, 79 let stara mestna uboga, je na Jožefovo zjutraj, ko je hotela iti v cerkev, vsled teme na stopnicah padla in si je pri tem zlomila desno roko. Rešilni voz jo je odpeljal v bolnišnico.

„Untersteirische Volkszeitung“ je zopet prišla v roke nemških krščanskih socialcev. Urejuje jo zopet prejšnji urednik gospod Prangner. Izhajala bo vsako soboto.

Gledališka predstava. V nedeljo dne 24. t. m. priredi društvo katoliških obrtnih pomočnikov v Mariboru v društvenih prostorih v Apoteker-ulici št. 6, prvo slovensko gledališko predstavo: „Sinovo masečevanje“, igrokaz v treh dejanjih. Blagajna se odpre ob 7. uri zvečer. Pričetek ob 8. uri večer. Slovenci, pridite v obilnem številu!

Vžigalice za obmejne Slovence se dobe v trgovini gospoda Šumenjaka. Slovenci, kupujte jih!

„Michel, wach auf!“ Naš tozadevni članek je vzbudil splošno pozornost. Obsodba studenških Nemcev (!), ki hočejo s takimi temnimi sredstvi in z blatenjem posameznih oseb terorizirati javnost, je vsestranska. Posebno se vse zgraža, da se tako neprikrito dela za nasilno nemstvo in protestantizem in to od strani ljudi, ki jih je rodila slovenska mati.

Pretep. V ponedeljek po noči je v krčmi gospoda Musgerja (pri „Kreuzhofu“) nastal med vojaki in civilisti pretep. Tekom pretepa je dragonec Rihter udaril 19letnega delavca Petra Guherja s sabljo po glavi in ga težko renil. Guherja so takoj odpeljali v bolnišnico, dragonca je pa policija zaprla.

Preselitev trgovine. Tukajšnji trgovec gospod J. N. Šoštarč je preselil svojo trgovino iz Glavnega trga v Gosposko ulico št. 5. Opozarjamo na to p. n. občinstvo.

Celjske novice.

Igro „Mati svetega veselja“ priredijo šolske sestre v Celju na cvetno nedeljo popoldne. Za to igro je bilo o božiču v Ljubljani toliko zanimanja, da so jo morali trikrat vprizoriti.

Inženir celjskega okrajnega glavarstva gospod Weingerl v Celju je imenovan, kakor smo že javili, c. kr. okrajnim inženirjem v Feldbachu na Srednjem Štajerskem. Dodeljen mu je bil brežiški politični okraj. Mož je odločen Nemec, upravljal pa je svojo službo zelo objektivno in v šolskostatvenih, koncesijskih in vodopravnih zadevah varoval stranke stroškov in ni kot inženir stavljal prenapetih zahtev.

Za smeh. „Slovenski Narod“ poroča, da so na shodu K. Z. ploskali dr. Kreku „duhovniki in kršč. soc. naraščaj.“ Osmešiti se pa morajo liberalci, kadar le zinejo. Dr. Kreku se je veliko ploskalo, a duhovniki so mu ploskali najmanj, ker jih razun dveh ali treh — ni bilo. Liberalcem je strah že tako prešel v kosti, da vidijo že pri belem dnevu vse — črno. Reveži!

Izobraževalno društvo v Celju bo imelo na praznik dne 25. t. m. popoldne ob treh svoj občni zbor v hotelu pri „Belem volu.“ Govori g. Levstik.

Gaberje pri Celju. V nedeljo dne 24. sušca popoldne ob 3. uri se vrši pri nas v Sokolskem domu ustanovni občni zbor prostovoljnega gasilnega društva za okolico Celje. Okoličani, pridite polnoštevilno!

Ptujske novice.

Shod. V ponedeljek dne 25. t. m. po večernicah se vrši v prostorih kmečke hranilnice in posojilnice v samostanu poučen gospodarski shod. Govori nadrevizor gospod Vlad. Pušenjak iz Maribora. Možje in mladeniči, pridite!

Gledališka igra. Opozarjamo slavno občinstvo na ljudsko igro: „Grajščak in kmet“, katero priredi Dramatično društvo v Mariboru v nedeljo dne 24. t. m., ob 4. uri popoldne, v Narodnem domu v Ptuj. Slovenci, pridite!

Trboveljske novice.

Gibanje rudarjev. Pretečeni teden, dne 14. t. m., so imeli tukajšnji socialni demokratje shod, na katerem se je razpravljalo o povišanju mezde. Oddale so se zahteve centralnemu ravnateljstvu na Dunaju. Ako se jim vsaj deloma do 24. t. m. ne ustreže, ustavijo dne 25. marca delo. Želeli je, da bi se našim ubogim rudarjem res sedanja plača izboljšala, kajti pri nekaterih družinah vlada radi sedanje draginje res velika beda. Kako tudi ne, saj nekateri rudarji zaslužijo komaj 2'50 K na dan. Pomislimo še, da ima rudar nevarno delo in je vedno izpostavljen nesreči, vrhu tega potrebuje mnogo obleke, tako, da je izboljšanje mezde nujno. Trboveljska družba ima kamenito srce in ne sprevidi, da ne more delavec pri takem pasjem zaslužku izhajati.

Zagoneten slučaj. Na Jožefovo, dne 19. t. m. je prišel popoldan neki monter, da bi na kolodvoru montiral vodovod za železniške stroje. Nastanil se je

na Kranjskem preko Save v gostilni g. Grebenca. Zvečer je bil še prav vesel pri svojih prijateljih, ponoči so ga pa našli mrtvega zunaj hiše. Ne ve se, ali je nesrečno padel, ali je naletel, da ga je pomotoma kdo udaril. Prenesli so ga v noči v trboveljsko mrtvašnico, a zanesti bi ga bili morali na Dobovo na Kranjskem, kjer se je ponesrečil.

Ljutomerske novice.

Napad. V sredo je bil na glavnem trgu na prav grd način napaden g. dr. Großmann od Mavrinovih sinov, znanih štajercijancev iz Žerovinec. Žalostno, da človek še niti pri belem dnevu ni varen surovih napadov. Pa bo že kmalu prišel dan plačila tudi za razne podpihovalce!

V naši župniji se širijo ošpice in škrlatica. Na Stari cesti je šola zaradi škrlatice zaprta. Tudi na Franc Jožefovi šoli v Ljutomeru se bo najbrže ustavil pouk radi razširjajočih se ošpic (blekov).

Ljutomerska okolica. V Ljutomeru je polno samonemških napisov. Ključar in klepar Werbign, pek Peklar, čevljar Filipič, sodar Loparnik, gostilničarja Strasser, Schramel (Herndl), pek Prager in dr., imajo samonemške napise. Razen enega so vsi pristni sinovi slovenskih starišev. Na pošti tudi ne najdeš nobenega dvojezičnega lepaka; zunaj vidiš samonemški napis. Morda zato, ker gospod poštar ni več slovenščine? Kaj naj vse to pomeni? Ali spite, lotmerski Slovenci? Kam jadramo?

Drugi kraji.

Karčevina pri Mariboru. V prihodnjo nedeljo, dne 24. t. m., priredi Slovenska kmečka zveza shod ob ½3. uri popoldne v gostilni gospoda Heuja (v „Wienergraben“, poprej Marinšek). Govorita posl. Roškar in dr. Verstovšek. Kmetje in viničarji iz mariborske okolice, pridite vsi!

Lembah. Vino- in sadjerejsko društvo za Lembah in okolico bo zborovalo v ponedeljek dne 25. t. m. po dopoldanski službi božji v gostilni gospoda F. Ročiča. Deželni vinorejski ravnatelj gospod A. Stiegler bo govoril o najnovejših izkušnjah v vinoreji in sadjarstvu. Po zborovanju dobijo udje brezplačno večje število ameriških ključev in cepčlenk ter sadnih dreves.

Slivnica pri Mariboru. V nedeljo dne 24. in v ponedeljek dne 25. sušca se bo pri nas predstavljala krasna zgodovinska igra „Turki pred Dunajem.“ Že beseda Turki naznani, da bo nekaj posebnega in tudi slivniški igralci, kateri so itak dobro znani, so porok, da bo igra imenitno uspela. Torej dne 24. in dne 25. t. m. na svidenje v Slivnici. Čisti dobiček je namenjen za razširjenje društvenih prostorov, zato se preplačila hvaležno sprejemajo. — Odbor.

Gornja Bistrica. Tu se je ustanovila preteklo nedeljo podružnica Schulvereina s pomočjo slovenjebistriških posilnemcev. Članov je že sedaj 52. Načelnikom je izvoljen Werchoshchegg, za blagajnika trgovca Pliberschek, pristna Germana iz Teytonskih gozdov (!). „Slovenski Narod“ z dne 20. t. m. omenja kot posebno nesrečo, da je v Gornji Bistrici vse večinoma klerikalno, če ne nemško, in se zaletava tudi v bistriško duhovščino, češ, da je ta napredek Nemcev radi svoje neodločnosti ona zakrivila. Temu dopisniku povemo sledeče: Najlepše je, če začne človek pometati pred svojim pragom. Dolg jezik pač povzroča močen glas, a malo vspehu. Celo kopico narodnjakov imamo v Slov. Bistrici, ki mnogo vpijejo, ne store pa nič, sebi pripisujejo le vspehe, drugim pa narodne polome. Edino dobro je pa v „Slov. Narodu“, da dotični liberalci sam pripoznava, da se pri nas za liberalce sploh nikdo ne zmeni več. Dragi liberalček, ki oblajaš druge mesto sebe, tudi tvojim bratcem po celim Spodnjem Štajerskem se godi že enako. Prihodnjič pa le molči, ali pa pojdi vsaj sam na delo!

Studenice. V četrtek dne 21. t. m. so našli v steski pred grabljami Pukljevega mlina Jak. Ošina, po domače Ribiča, kmeta iz Podboča. Ljudje so ga večkrat klicali na pomoč k bolni živini. Tudi na večer predpustne nedelje je imel tako pot; a domov grede je na večer izginil ter bil zdaj že nad 4 tedne v vodi. Pošteni mož se je očitno ponesrečil. Ni pa še bil veliko poškodovan. N. p. v m.!

Sv. Anton v Slov. goricah. (Tukaj kroži novica, da nameravajo trojiški posilnemčki, trojiška šolska mladina šentlenartske šulvereinske šole, prirediti na velikonočni ponedeljek in na belo nedeljo v posojilničnem hramu pri Sv. Trojici gledališni predstavi in sicer na velikonočni ponedeljek: „Škomine po redu sv. Galusa“, burka v enem dejanju. Na belo nedeljo: „Županov sin in ranjena srca“, opereta v enem dejanju. (Oboje v nemškem jeziku.) Mi prepuščamo Trojičanom radi to veselje. Nikakor se pa ne strinjamo, da bi se za to rabili posojilnični prostori. Posojilnica ne sliši samo Trojičanom, ampak vsem udom. In ti imajo v tem slučaju torej tudi pravico, kaj govoriti. Kaj pa dela trojiško učiteljstvo? Se sploh spi? Se bo li takrat vzdramilo, kadar bo že prepozno!?

Vučja vas. Kmetijska podružnica v Vučji vasi priredi v nedeljo dne 24. t. m., ob 2. uri popoldne, v šoli zborovanje. Na vsprejemu je predavanje strokovnega učitelja gospoda Josipa Zidanškega o poljedelstvu in umni živinoreji ter srečolov na razno kmetijsko orodje, zlasti iduna-žagice. K obilni udeležbi vabi vse ude in tudi druge kmetovalce iz okolice — odbor.

Mala Nedelja. Kmetijska podružnica uljudno vabi k predavanju agrarnega inženirja gospoda Zidanškega, ki se vrši v ponedeljek, na praznik Dajice Marije, dne 25. t. m., po rani službi božji v šoli. — Odbor.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Tukajšnja podružnica „Slovenske Straže“ vabi domačine in sosedo na prvi redni občni zbor, ki se bo vršil dne 25. t. m. po večernicah v gostilni gospoda M. Cafa. Sprejemali se bodo tudi novi udje.

Sv. Primož nad Muto. Bralno društvo pri Sv. Primožu nad Muto ima dne 25. t. m. ob 3. uri popoldne pri gospodu Pahteniku svoj letni občni zbor z običajnim sporedom. Pride tudi govornik. Udeležite se tega zborovanja v obilnem številu, ker bo velike važnosti za nadaljnji razvoj našega bralnega društva.

Kalobje. Kmečko bralno društvo ima v ponedeljek dne 25. marca svoj letni občni zbor takoj po večernicah v društveni sobi. K obilni udeležbi vabi vse ude in prijatelje društva — odbor.

Petrovce. Na praznik dne 25. t. m. se vrši seja savinjskega okrožja Z. S. D. ob 8. uri dopoldne v naših društvenih prostorih. Na vsprejemu so razne zanimive točke. Želeli je, da se udeležijo seje vse odbornice celega savinjskega okrožja, tudi braslovškega odseka.

Lubečna. Tri tedne je že minulo, odkar sta nas zapustila naš dobri učitelj Ludovik Pirkovič in blaga učiteljica Roza Pirkovič. Če pomislimo, da sta 8 let naše otročice tako potrpežljivo vzgojevala in učila, revnejšim s pomočjo svoje postrežljive sestre celo gnotno pomagala, nam vsem rafla postregla z modrim nasvetom in lepim berilom, po vsej pravici vsi dobro misleči prebivalci lubečenskega šolskega okrožja odkrito obžalujemo, da ste nas zapustili dve tako izvrstni učiteljski moči. Kličemo jima hvaležno: Dobri Bog Vam prav obilo povrni požrtvovalni trud in delo med nami, na tem in na onem svetu! Bojimo se, da pride le prekmalu „plačilo“ za tiste, ki so Vam grenili tukajšnje bivanje! Potem pa ne bo — „lušno“ več!

St. Pavel pri Preboldu. V nedeljo dne 24. t. m. se vrši občni zbor prostovoljnega gasilnega društva v Latkovi vasi pri gospodu Francu Cilenšku z običajnim vsprejemom. Začetek ob 2. uri popoldne.

St. Ilj pri Velenju. Na Marijin praznik, to je dne 25. t. m., po večernicah, predava v tukajšnji šoli gospod dr. Anton Schwab, zdravnik v Celju, o predmetu: „Kako se nam je braniti jetike ali sušice.“ Vstop je brezplačen, predavanje je zares poučno in za naš okraj prepotrebno, zato vabimo k obilni udeležbi.

St. Ilj pri Velenju. Ker je dne 25. t. m. praznik, se vrši letni in živinski sejám v torek dne 26. marca.

Družmirje pri Šoštanju. Požarni brambi v Družmirju je naklonil presvili cesar velikodušni dar 200 K. Med tem ko bilježimo to vest, prosimo še ob enem kar najiskrenejše vse prijatelje našega društva, katero tako vrlo in uspešno deluje in si hoče nabaviti še potrebno gasilno orodje, da nam blagohotno prispečejo na pomoč! Za vsak še tako skromen znesek bo blagim podpornikom iz srca hvaležna: požarna bramba v Družmirju pri Šoštanju. — Na pomoč!

Gornjigrad. Občni zbor zadrečke podružnice c. kr. kmetijske družbe štajerske se vrši v nedeljo dne 24. t. m., točno ob 1. uri popoldne v šoli v Gornjemgradu. Spored: 1. Pozdrav načelnika. 2. Poučno predavanje kmetijskega potovalnega učitelja gospoda Fr. Goričana. 3. Poročilo tajnika. 4. Poročilo blagajnika. 5. Volitev tajnika. 6. Pobiranje udnine. 7. Slučajnosti. K mnogobrojni in točni udeležbi vabi odbor.

Novaštifta pri Gornjemgradu. Prejeli smo: Kot upravitelj c. kr. poštnege nabiralnika prosim, da z ozirom na § 19 tiskovnega zakona v prihodnji številki Vašega cenjenega lista glede na dopis v zadnji številki od nas objavite sledeče: 1. Ni res, da bi se pri pošti ne čuvala uradna tajnost, nego res je, da se ista čuva v polnej meri; ako pa kdo komu piše dopisnico, je to javna reč in lahko vsak reče, da je to najbrž pisal ta ali ta; podpisanih ni nikoli ničesar javil; 2. ni res, da bi kakšno pismo romalo cel teden po fari, predno pride naslovljencu v roke; nego res je, da podpisanih skrbijo, da dotičniki dobijo kolikor najhitreje mogoče pošne zadeve v svoje roke; ako pa je pismo naslovljeno na ime, katerih se več nahaja enakih v Novi Štifti, podpisanih ne more za to, ako pride morebiti v nepravne roke; 3. podpisanih ni ne briga, kdo ima „Slovenskega Gospodarja“ naročenega, to je res, a res je pa tudi, da podpisanih ne more vedeti, komu se ima, kakšni list vročiti, ako ni na ovitku pravičnega naslova. Spoštovanjem Ivan Kele, upravitelj c. kr. poštnege nabiralnika. — Popravek sicer ne odgovarja zahtevam § 19, toda da bo imel „podpisanih“ veselje, ga vseeno priobčujemo. Storimo to posebno, ker vidimo v gospodu Kelcu veliko jezikovno tvorbeno silo, ki se povspne celo do nežne oblike: „podpisanih.“ Gotovo „vremena Kranjcem bodo se zjasnila“, ker vstajajo take jezikoslovne moči.

Z Menine. Joža: Kaj pa ti je, Jaka, da si danes tako žalosten? — Jaka: Veš, župana smo volili, pa sem ga malo srknil in zdaj mi v glavi ni nekaj prav. — Joža: Pa vendar nisi židovskega vina pil? — Jaka: Takega pa gospod notar kot dober kristjan,

ki gredo vsako nedeljo v cerkev, ne bi dali. — Joža: Torej ti je krščeno vino škodovalo? — Jaka: Vino sem ali tje, bodisi že krščeno ali naravno, kakršnega ima gospod kaplan včasih v kleti, ti ne škoduje, če ga čez mero ne udariš. — Joža: No, kaj pa se tako kisló držiš, če ne od likofa? — Jaka: Veš radi tistih drakonskih predpisov, ki bodo prišli. — Joža: Torej moralni mačak. Tega se pa ne znebiš pred tremi leti. Adijo! — Jaka: Srečno, pa hvala za pouk!

Prihova. Na praznik Marijinega Oznanenja, to je dne 25. t. m., po večernicah je občni zbor naše hranilnice in posojilnice. Kdo se ga naj udeleži? Pred vsem tisti, ki imamo hranilne vloge ali pa posojilo. Nam vlagateljem naj razloži gospod tajnik, kam daje denar, ki ga prinesemo hraniti; nam izposojevalcem pa naj razloži, ali še kaj dobimo posojila, če nas bo tlačila sila! Pa tudi vsi drugi, ki se zanimamo za združeno življenje, pridemo slobodno poslušati. Zadrugniki ali udje hranilnice bodo, kakor je na običnem zboru že običajno, volili načelstvo in pa nadzorstvo.

Sv. Florijan ob Boču. Kmetijsko bralno društvo ima prihodnjo nedeljo dne 24. t. m. po večernicah v bralni sobi svoj občni zbor s sledečim vpredom: Poročilo tajnika in blagajnika ter volitev novega odbora.

Sv. Ema. Katoliško slovensko izobraževalno društvo pri Sv. Emi naznanja, da bo imelo svoj redni občni zbor dne 25. t. m. popoldne po večernicah v kaplaniji v prostorih bralnega društva ter vabi ude in neude k obilni udeležbi.

Artiče. Naša vrlo napredujoča posojilnica ima v nedeljo dne 24. t. m. občni zbor in sicer po večernicah v uradnih prostorih. Na tem občnem zboru govori nadrevizor gospod Vlad. Pušenjak. Pričakuje se obilna udeležba vseh, ki se zanimajo za naš gospodarski napredek.

Ti čudno izgledaš, moj sin,

če greš med ljudi, z rudečim nosom, hripav, stokaš in pokašljuješ. Prehladi se lahko, tedaj je pa treba leka, da se boleost odpravi. Jaz vedno rabim pristne Fays-ove sodenske mineralne pastile, škatljica stane K 1.25, dobijo se v lekarnah in drožerijah, in prehlad je odpravljen. To ti svetujem, stori tako!

Primorsko.

Senzacionelen proces na Reki. Na Reki se vrši senzacionelen proces proti upravitelju reškega sodišča Stefanu Panceri, katerega je notar dr. Fesüs obdolžil in ovadil težkih zločinov. Med drugim je on Pancera obdolžil, da je v javnih lokalih igral hazardne igre, da je pri igrah postopal nekorektno, da je igral s kapitanom Frankovičem v sodnem poslopju samem, da je v hazardni igri z bivšim reškim guvernerjem grofom Nako priigral več tisoč kron in da mu je le-ta moral izdati menico za 70.000 K itd. To razpravo vodi sodni senat, ki je semkaj delegiran iz Budimpešte.

Stavka rudarjev.

Stavka rudarjev v okoliših Saara in Moselna v Nemčiji je končana. Dne 20. t. m. so prišli vsi rudarji na delo. Zatrjuje se, da se bo sploh cela stavka rudarjev v Nemčiji končala že v nekaterih dneh.

V angleški zbornici je bil sprejet zakon o minimalni zakonski mezdi. Zakon dobi v nekaterih dneh vladarjevo sankcijo. Rudarji se načeloma strinjajo z zakonsko predlogo. Pričakovati je, da bo tudi ta velikanska angleška stavka v nekaterih dneh popolnoma končana.

Narodno gospodarstvo.

Ljubezen moža. Kako se more ljubezen moža pridobiti in ohraniti, to je že mnogim dekliškim in ženskim srcam povzročilo preglavice in otožne ure. Dandanes so naša mlada dekleta in žene na boljšem, zakaj pove se jim nezmotljivo siguren recept, ki je tisočkrat preizkušen. „Uči se dobro kuhati, dete moje!“, jim svetujejo izkušene matere, „in vpoštevaj tudi osobito to, da se samo s pristno Katreinerjevo Kneippovo sladno kavo more pripraviti okusna in zdrava kavina pijača. Pristna „Kathreinerjeva“ je v svoji nedosežni izbornosti vedno enaka in spričo njene nizke cene dosežeš v gospodinjstvu prav lepe prihranke.“ Z utripajočim srcem opazijo ubogljive hčere tudi vselej, da izvoljenci njihovega srca visoko cenijo gospodinjstvo lastnosti.

Hmelj. Žatec, dne 16. marca. V pretečeni dobi se je nekoliko bolj povpraševalo po hmelju. Približno 200 meterskih stotov se ga je razpečalo. A vkljub temu so se pa cene nagibale v prilogo kupcem. Cene so bile večinoma med 410 do 430 K. Hmelj manje kakovosti se je prodajal od 410 do 415 K, srednje po 415 do 420 K, dobro srednje po 420 do 430 K, in hmelj prima kakovosti po 430 do 440 K. Tudi tu je hmelja se je nekaj poprodalo, cene so pa padle posebno hmelju manje kakovosti, in sicer so se gibale med 320 do 360 K. V skladišču je bilo naloženih 28.376 bal hmelja.

Književnost in umetnost.

P. Sattnerjev oratorij „Assumptio.“ Zadnji dnevi so znameniti za našo kulturno zgodovino: ob velikanski udeležbi se je dne 13., 14. in 17. marca proizvajal v veliki dvorani hotela „Union“ v Ljubljani prvi slovenski oratorij. Nad tri desetletja deluje že p. Hugolin na polju slovenske cerkvene in svetne glasbe in zdaj je po vestnem študiju in napornem delu obogatil našo glasbeno literaturo s prvim oratorijem, ustvaril delo, ki ohrani svojo veliko vrednost za vedno. Oratorij „Vnebovzetje bl. Dev. Marije“ obstaja iz treh približno enako obsežnih delov: Smrt, vnebovzetje, kronanje. Besedilo je priredil na podlagi bibličnih in liturgičnih tekstov profesor dr. M. Opeka. Težišče skladbe je seveda v petju, ki ga orkester lepo spremlja, podpira in obroblja; samostojno nastopa orkester razmeroma malo. V prvem delu nastopa ženin (sv. Duh), ki vabi Marijo, ta mu odgovarja z dvojnim, globoko zamišljenim odpevom; zbor nebeščanov in angelski kor jo vabi, zbor zemljanov pa je v presrešljivi molitvi: „Nikar od nas, Devica!“ prosi, naj ostane na zemlji. Drugi del, omenjamo le najvažnejše, se začne s krasnim recitativom, ki poroča, da so našli apostoli čez tri dni Marijin grob prazen. Ta del vsebuje prave bisere v moškem zboru „O smrt, tvoj strah je strl!“, v ženskem zboru „Ave Marija“, mešanem kvartetu in dvospetu za sopran in tenor in samospetu za tenor „Kdo je ta?“ V tretjem delu stopa v ospredje Marija s svojim spevom „Moja duša Stvarnika veliča“, zbor pa ne neha pozdravljati nebeško kraljico. Konec tvori veličasten zbor „Češčena kraljica.“ Toliko o oratoriju v kratkih besedah. In kdor želi natančno analizo, naj poseže po brošurici, ki jo je izdala Glasbena Matica in naj si nabavi klavirski izveček. Oratorij je proizvajala Glasbena Matica. Pisec teh vrst je bil navzoč pri prvem koncertu. Zbor je štel 250 pevk in pevcev, pomnoženi orkester Slovenske Filharmonije okoli 50 mož. Orkestru bi se pri prvem koncertu dalo učitati, da ni dovolj diskretno spremljal Marije. Izmed solistov zaslužita pohvalo Marija (gospa Lovšetova) in pa ženin ter pripovedovalec (gospod Križaj). Naravnost krasno pa je pel zbor. Gospod koncertni vodja M. Hubad zna navdihniti svojemu zboru lastno umevanje glasbenega umotvora in zbor mu sledi voljno. Koliko napornega dela je treba za to! Nepozabna mi ostaneta zbor: „Nikar od nas, Devica!“ in pa „Češčena kraljica!“ Ti koncerti so častni dnevi za slovensko glasbo, za skladatelja in za koncertnega vodja. Kakor slišimo, se bode oratorij še ponavljal prihodnjo nedeljo dne 24. marda, veselo znamenje, da se zna ceniti vrednost Sattnerjevega dela. Včeraj dne 21. t. m. se je oratorij itak že četrtoč ponavljal.

„Slovenski učitelj.“ Štev. 3. Letnik XIII. — Vsebinska: Kaj zahteva sedanja doba od učiteljice? Marica pl. Kleinmayer. — Posvečujoča in dejanska milost. Poljanec. — Meščanska šola. Bški. — K reformi ponavljalne šole. Fr. S. — Kongres za katehizmo na Dunaju. — Razredni učitelj. Iv. S. — Avstrijsko učiteljstvo se giblje. Ivan Štrukelj. — Katetski vestnik. — Učiteljski vestnik. — Raznoterosti. — Vzgoja. — Slovestvo in glasba.

„Mentor.“ 1911-1912. IV. letnik. Zvezek 6. — Vsebinska: Kamenar. Fr. Ks. Pinžgar. — S kmetov. Pesem. Bogumil Gorenjko. — Moj prvi srnjak in še marsikaj. Lovske slike. Fr. Ks. Steržaj. Konec. — Vrana. Profesor Fr. Pengov. — Na brzoparniku. K slikam. Dr. Josip Demšar. — Spomini na staro Rečijo. Fr. Trdan. II. — Navod za šahovo igro. Andr. Uršič. Dalje. — Drobiž.

MOJA STARA

izkušnja je in ostane, da za odstranitev poletnih peg, kakor tudi za dosego in ohranitev nežne, mehke kože in belega polta ni boljšega mila, kakor je svetovno znano Steckenpferd-milo, znamko Steckenpferd, od Bergmann & Co., Tetschen ob Labi. Komad stane 80 vin., dobi se v lekarnah, v drožerijah, v parfumi in sličnih trgovinah. Tudi se je zelo dobre obnesla Bergmanns Lilienere „Manera“ za ohranitev nežnih, belih rok gospa; v tubah po 70 vin. se povsod dobi. 67

K napadu na italijanskega kralja.

Laški kralj ima posebno srečo z anarhisti. Že dne 24. junija 1906 so podložili anarhisti tri bombe pod njegov vlak pri postaji Castelferretti, a sreča je bila kralju mila, da so bombe prej odstranili, predno so se razletele.

Tudi lansko leto je srečno ušel smrti, ko so anarhisti napadli s samokresi vojaško stražo na konjih, ki je jezdila pred kraljevim vozom in tudi tokrat se mu ni nič hudega pripetilo.

Umevno je torej, da je ohranil popolnoma mirno kri, ko so padali streli, ker je takih in enakih prizorov že nekako vajen. Naravnost neverjetno se človeku zdi, kako skrajno brezbrizno vlogo igrajo tozadevno evropske oblasti, da ne stopijo na prste tem lopovom.

Vse dni se vrše v Rimu velikanske manifestacije na čast kraljevi dvojici. Skoroda vsi evropski vladarji so čestitali laškemu kralju, in prvi, ki mu je čestital, je bil naš svivolasi vladar.

Italijanski narod se nahaja v stiskah zaradi vojne v Tripolitani. Kakor da človeku dobro, če ga

v sili potolaži prijatelj, tako je tudi v tem slučaju silno blagodejno vplivalo na italijansko ljudstvo, ko je zvedelo, da je bil prvi med čestilci nositelj krone one mogočne zvezne sosedne države, na katere pomoč je Italija v hudih urah vedno lahko računala. V Rimu, v Milanu, v Benetkah in sploh vseh večjih mestih, kjer se nahajajo avstrijski konzulati, je tisočera množica ljudstva prirejala hrupne ovacije avstrijski vladi.

Vojska.

Po inicijativi Anglije so vprašali v Kvirinalu akreditirani poslaniki evropskih velesil, pod katerimi pogoji bi bila Italija pripravljena skleniti s Turčijo najpoprej premirje, kateremu bi pa končno naj sledil mir.

Dne 15. t. m. je izročila italijanska vlada zastopnikom velesil odgovor, v katerem so določeni pogoji, pod katerimi bi bila Italija pripravljena ustaviti nadaljnje bojevanje. Poslaniki so ta odgovor izročili svojim vladam. Med vladami se sedaj menjajo note in vrše se razgovori.

Milanski list „Corriere della Sera“ je priobčil besedilo odgovora italijanske vlade. V uvodu tega odgovora se naglašja, da je Turčija zakrivila izbruh vojne, ker trdovratno ni hotela vpoštevati italijanskih pritožb, pač pa Italija pripoznava prizadevanja velesil, da bi se dosegel sporazum. Dosegel bi se, če bi upoštevala Turčija dejanski položaj Italije in če bi tudi velesile odobravale pravno stališče Italije. Pred vsem bi morala umakniti Turčija svojo vojaštvo iz vojnega pozorišča. Odgovor vsebuje naslednjih sedem točk:

1. Italija pripoznava versko avtoriteto kalifa, slično kakor je določeno v Bosni in Hercegovini.
2. Italija jamči moslimom svobodo vere, običajev in seg.
3. Ne kaznuje Italija tistih domačinov, ki so po razglasu aneksije nadaljevali vojno.
4. Jamči Italija turškim vernikom za zajamčeni delež turških dolgov iz dohodkov iz libijske colnine.
5. Kupi Italija od turške države vsa libijska nepremakljiva posestva.
6. Glede turških post, šol in colninskih zadev ostane stanje kakor je bilo pred vojno.
7. Je Italija pripravljena, da sodeluje pri obravnavah med velesilami v svrhu pripoznanja garancij integritete Turčije.

Končno je Italija pripravljena, če tudi bo nadaljevala z vsemi sredstvi z vojnimi operacijami, da premotriva vprašanja, vsebujoča ugled Turčije, o katerih mislijo velesile, da se jih predloži Italiji.

Položaj v Tripolitani je neizpremenjen. Tu pa tam si upajo italijanski aviatiki preči kakšno bombo iz zračnih višin med Arabce. Je to način bojevanja, ki kaže in osvetljuje v polni luči popolno onemoglost Italijanov v Tripolitani. Vesti, ki so jih spravili Italijani v svet, da so dne 10. t. m. izvojevali sijajno zmago nad Turki pri Benghazi, so popolnoma neresnične. Šlo se je le za navadno prasko, kakršne se dan na dan prigode na bojnem pozorišču, o kakšni zmagi pa seveda ni niti govora.

Tu Vam kažemo Fellerjev rastlinski izvlečni fluid z znamko „Elsa-fluid“, ki je, kakor smo se sami prepričali, bol utešujoč, zdravljen, osveževalen, mišičje in kite krepi, ki ozdravi slabosti udov ter učinkuje proti vnetju! On uteši protinske živčne, revmatične bolečine, bodljaje, bolečine zob, glave, hrbta in križa, utrujenost, oslabele oči in glavobol, učinkuje pozitivlajoče in stori človeka, da kljubuje lažje raznim težnostim ter prepreči marsikako bolezen, katero povzroči prepih, prehlajenost, n. p. kašelj, hripavost, nahod, bolečine v vratu. —

Pristen je le, ako ima vsaka steklenica „Feller“ 12 malih ali 6 velikih ali 2 specialni steklenici 5 K, 24 malih ali 12 velikih ali 4 specialne steklenice 8 K 60 v, 48 malih ali 24 velikih ali 8 specialnih steklenic 16 K s poštnino vred.

Ob tej priliki tudi poudarjamo, da uporabljaj na tisoče ljudi proti bolečinam v zalodcu, krču, netečnosti, gorčici, tiščanju v želodcu, bljuvanju, slabostim, pehanju, napenjanju, zabasanju in raznovrstnim prebavnim težkostim s presenetljivim uspehom Fellerjeve odvajalne rhabarbara-kroglice z znamko „Elsa“-kroglice. — 6 škatlic 4 K franko in 12 škatlic 7 K 60 vin. franko. — Pozor pred ponarejanjem! Pristen fluid in pristne kroglice se dobe le pod naslovom:

E. V. Feller, dvorni lekar v Stubici, Elsastr. 264 (Hrvatsko).

Posojilnica v Brežicah

(registrovana zadruga z neomejeno zavezo),

vabi na svoj

redni občni zbor

ki se vrši v ponedeljek dne 1. aprila 1912 ob 8. uri zvečer v zadrugi pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računov za l. 1911.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Volitev članov načelstva.
6. Volitev članov nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Fran Lipej.

Andrej Levak.

Srečke v korist „Slovenski Straži“!

Glavni dobiček turških srečk pri žrebanju dne 1. aprila 400.000 frankov. Vsaka srečka mora biti izžrebana, najmanjši dobiček znaša 230 kron. Turške srečke na mesečne obroke po 4 K 75 vin., še tri druge dobre srečke zraven z glavnimi dobitki skupaj čez 2 miliona kron vsako leto na mesečne obroke po 6 K 25 vin. Pojasnila daje in naročila sprejema g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19. 56

Lese (remči) za sušenje hmelja se prodajo po zelo nizki ceni. Hmeljarji, ki nimate novih sušilnic, uporabite ugodno priliko za nakup vrednih in dobro ohranjenih les. Resni kupci si jih lahko ogledajo vsaki dan; podrobne podatke daje restavrater kolodvorske restavracije v Žaleu. 212

Slikar in pleskar

Prevzamem vsa dela oekoracijske, slikarske in pleskarske stroke, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobrave v Celju
Gospodska ulica 5.

Katoličani! Slovenci!

H kateremu krojaču se naj obrnemo?

Jos. Macuh
Maribor, Stolna ulica 5
nasproti Ljudski posojilnici.

Priporoča se preč. duhovščini in sl. občinstvu za obilen obisk; osobito se priporoča gosp. abiturientom in maturantom za izdelovanje modnih salonskih oblek. Zagotavljam točno in pošteno postrežbo. Cene primerne. Zaloge črnega in modnega blaga, iz solidnih tovarn.

Volneno

za ženske in sukno za moške obleke zadnje mode razpošilja najceneje
Jugoslovanska razpošiljalna
R. Stermečki v Celju št. 301.

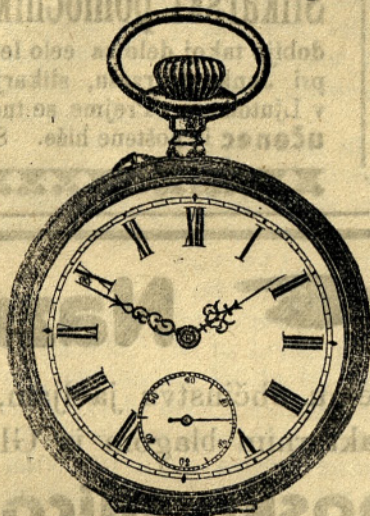
Vzorci na zahtevo poštne prosto.

Krompir, rumeni, rožni in beli, fižol, oves, domačo deteljo, lucerno, čebulček, krmilno peso, korenje, sploh vsa vrtna in poljska semena, zanesljive kaljivosti, najboljše vrste se dobijo v

Veletrgovina s špecerijo

Anton Kolenc Celje
Graška ulica št. 22.

Slovenci pozor!

Poročne prstane

vsake velikosti in po najnižji ceni; ne votle ampak polne (masivne.)

Za blago jamčim in graviram zastoj.

Posebno priporočam nove slovenske plošče za gramofon, v katerih imam sedaj posebno veliko izbiro.

Delavnica za popravila.

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš Maribor
Tegethofova cesta št. 39.

Ne pozabite

Volno, sukno (štife), cajge, modno perilno blago, preproge, odeje, koce, platno in vse manufakturno blago kupite najbolje in najceneje v domači trgovini

M. E. Šepec,
Maribor.

Grajski trg. 1036a Burgplatz.

Prepričajte se!
Ne zamenjajte!

Jožef Pfeifer tovarna poljedelskih in kmetijskih strojev
livarna za železo in medenino v
Hočah (Kötsch) pri Mariboru
priporoča travniške brane in druge kmetijske stroje ::

Zahtevajte cenike brezplačno in poštne prosto.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Velika narodna trgovina
Karol Vanic, Celje
Narodni dom.

Na drobno! Na debelo

Priporoča bogato in vedno na novo manufakturno blago, (kakor: sukno, platna vseh vrst itd. po najnižjih cenah. Opravo za krojače in šivilje izvanredno po ceni. Cene brez konkurence

Solidna in točna postrežba!

Na debelo!

Veletrgovina s papirjem.

Na drobno!

Goričar & Leskovšek
Celje : Graška ulica šte. 7.

Zvezna trgovina (Goričar & Leskovšek)
Celje, Rotovška ulica šte. 2.

Tovarniška zaloga vsakovrstnega papirja, pisalnih in risalnih potrebščin. ♦ ♦ ♦ ♦
Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank, risalnih skladov ter vseh tiskovin za urade.

Trgovina s specerijskim blagom

Pozor Slovenci!

Trgovina z moko in dežel. pridelki

Glavna slovenska zaloga velikanska izbira kranj. vrvarskega blaga kakor: šrang, užd, vrvi, vrvi za perilo, mrez za seno in za o-
troške postelje itd. itd. ::
Sprejema se vse pod to stroko spadajoča dela kakor: vrvi za zvo-
nove, dvigalnice in transimsije. ::

Ivan Ravnikar
Celje
Graška cesta 21.

Glavna slovenska zaloga suhih in oljnatih bary, čopičev, firniza in lakov. ::
Zaloga nagrobnih in voščenih sveč, : Zaloga vseh rudniških voda. :
Priporočam sveža, deteljna, travna. poljska, vrtna in cvetlična kaljiva semena. 22

Na drobno! Točna in solidna postrežba! Na debelo!

LJUDSKA HRANILNICA in POSOJILNICA v CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

obrestuje

Hranilne vloge po 4 1/2% brez odbitka rentnega davka. Sprejema hranilne knjižnice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo. Daje vložnikom na dom brezplačno hranilne nabiralnike. Sprejema po sejnem sklepu vloge na tekoči račun in jih obrestuje od dne vložitve do dne dviga.

uraduje

vsak torek in petek dopoldne. Prošnje se sprejemajo in pojasnila dajejo vsak dan, izven praznikov, dopoldne od 8. do 12. ter od 3. do 6. ure pop. Za vplačila po pošti se dajejo zastoj poštne hranilnične položnice št. 92465. Telefon ima št. 8. Za brzojave zadostuje naslov: Ljudska posojilnica Celje.

posojuje

na zemljišča po 5% do 5 1/2%, z amortizacijo ali brez nje, na zastavo vrednostnih listin in na osebni kredit pod ugodnimi pogoji. Konvertuje vknjižene dolgove pri drugih zavodih in izterjuje svojim članom njih terjatve. Prošnje in listine za vknjižbo dela brezplačno, stranka plača le k leke.

Otrokom najboljša!

To je in ostane:

**Kathreinerjeva
Kneipova
sladna kava.**

Kathreinerjeva knepi male
in povzroči, da mleko
prijaj, kjer bi se samo upiralo.

Kathreinerjeva
prinese srčno in hišo

Služba cerkovnika in or-
ganista v Skoč-
dolu na Koroškem se sako odda.
Ce- iljanec prednost. Zupnijski u-
rad v Skočdolu p. Podravlje na
Koroškem 70

Delavnica za popravila

Točna postrežba!
Dobro! Po ceni!

Velika zaloga ur, dragoce-
nosti, srebrnine in optičnih
stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroki (ilustr. gonik zastoj)
šramofone od 20 do 200 K.

Niklasta remont-ura K 3.50
Pristna srebrna ura " 7.-
Original omega ura " 18.-
Kuhinjska ura " 4.-
Budiljka, niklasta " 7.-
Poročni prstani " 2.-
Srebrne verižice " 2.-

— Večletna jamstva
Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar 447

Maribor, Gosposka ulica 26

Kupujem zlatne in srebre.

Le pristna s to le 61

varstveno znamko

Rösler-jeva

**voda za
zobe**

je najboljša za zobe.

Dobi se povsod.

Steklenica 72 h.

**Inserirajte
V Braslovčah**

se vrši na cvetni petek
veliki živinski in kramarski
sejem.

Slikarski pomočniki

dobijo takoj delo za celo leto
pri Janko Horvatu, slikarju
v Ljutomeru. Prejme se tudi
učenec iz poštene hiše. 86

Išče se delavnica z majhnim stanovanjem v suhem
in svetlem poslopju v mestu Mariboru.
Ponudbe na upravnishvo tega lesta. 81

Zakaj?

kupite vaše potrebščine najboljše in
najugodnejše pri Janko Artman-u v
St. Jurju.

Zato

in ker dobite vedno

Torej

kor tudi drugo blago, katero potrebujete.

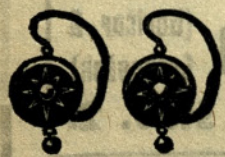
Od 10. sušca do 5. roznika bode v zgornjem nad-
stropju trgovske hiše Janko Artmana v Šent Jurju
velikanska razstava najnovejših svilnatih robcev.

Pomožni mežnar

neozenjen, sprejme se takoj ali 1. aprila t. l. v stolni
in mestni cerkvi v Mariboru. Letna plača 600 K in
prosto stanovanje. Prošnjam se naj priloži župnijsko
priporočilo. Naslov: Stolno župnišče v Mariboru.

Volneno blago

za ženske obleke najno-
vejše in najcenejše pri
Druškovič-u, Slovenj-gradec.

Svoji k svojim!

Priporoča se največja in najce-
nejša svetovno priznana slovenska
trgovina 95

RAFAEL SALMIČ
v Celju NARODNI DOM.

Ogromna zaloga vsakovrstnih pravih švicarskih ur,
slatinne, srebrnine in optičnih predmetov.

Najnižje cene, postrežba točna.

Mali dobiček, — dobro ime!

Razpošiljanje blaga po vseh
delih sveta. Vsak Slovenec zahteva
moj novi veliki cenik, katerega
dobi zastoj in poštne prosto.

Na tisoče zahvalnih pisem sem
prejel vsled dobre in poštene po-
strežbe.

Pridobivajte naročnike!

Naznanilo

Slavnemu občinstvu javljam, da sem preselil svojo trgovino z mod-
nim in manufakturnim blagom iz Glavnega trga št. 19

v Gosposko ulico šte. 5 v Mariboru.

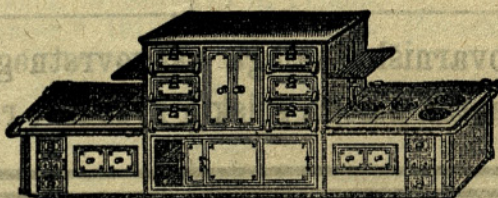
Trgovino sem najmodernejše uredil, razširil in povečal. Priporočam
se slavnemu občinstvu da mi tudi v naprej ohrani svoje dosedanje zaupanje!

J. N. Šoštarich, trgovina Maribor

Gosposka ulica št. 5.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa,
emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele,
restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s
plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki
trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj
„Originalni Kolosens-štedilniki in manj vredni izdelki
naj se vračajo. Ceniki zastoj. 194

Najemnik!

za večji, moderen hotel o glavnem mestu
se išče za 1. april t. l. — Vprašanja in
ponudbe do 18. t. m. na Robert Diehl,
žganjarna, Celje. 82

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast.
koncesioniran vodovodni instalater

Ivan Rebek, Celje

Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in za-
sebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne.
kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tu-
di vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove
itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike,
gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov
iz studencev, vodnjakov s hidratičnimi vidri. Izde-
lujem vsake vrste tehtnice, tudi premostne (Brücken-
wagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popra-
vilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa
v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno
in solidno, vse po zmernih cenah.

Podružnica

**Ljubljanske Kreditne
Banke v Celju.**

Centrala: Ljubljana.

Podružnice: Špljet, Celovec, Trst,
Sarajevo in Gorka :

Delniški kapital: 8 milijon kron.

Rezervni zaklad čez K 800.000 obrestuje

**vloge na vložne
knjižice po**

od dne vloge do dne dviga.

Rent. davek plačuje banka iz svojega.

41 0 | 2 0
čistih